ဘုရားပျိုကျေးရွာ

ခရမ်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ဘုရားပျိုကျေးရွာ၊ ခရမ်းမြို့နယ်

(မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

စကားချီး ၅

ဘုရားပျိုကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ခရမ်းမြို့နယ် ၇

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၈

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်း ဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ ၁၂

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမှီ ရယူမှု-လမ်း၊တံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်း နှင့် ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၆

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများ နှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၁၇

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၁၉

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၁

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲရေးအစီအစဉ်

(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း

(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၆

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ ၂၇

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၉

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း

(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံချက် ဇယားများ ၃၁

(၁) ကျေး ရွာ၏ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

ဇယား ၅ ဥစ္စာနေ အဆင့် အခြေအနေ

ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ

ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့် အုပ်စု

(၂) လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများ နှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာ နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ စျေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှု နှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေ ရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှု နှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၂ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတား နှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၂

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ဇယား ၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၅

ဇယား ၄၅ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ကိုးကားစာရင်း ၇၀

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၁
စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာသားများပူးပေါင်းပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို အစီအစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကို ထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်မှာ သေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင် ရမည့်လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး ဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက် လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင် အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ် တို့ပါဝင်သည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံချက် လုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်အချက်အလက်များပါဝင်ပါသည်။

ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ဘုရားပျိုကျေးရွာ

ခရမ်းမြို့နယ်

ဘုရားပျိုကျေးရွာပြမြေပုံ၊ခရမ်းမြို့နယ်၊ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။

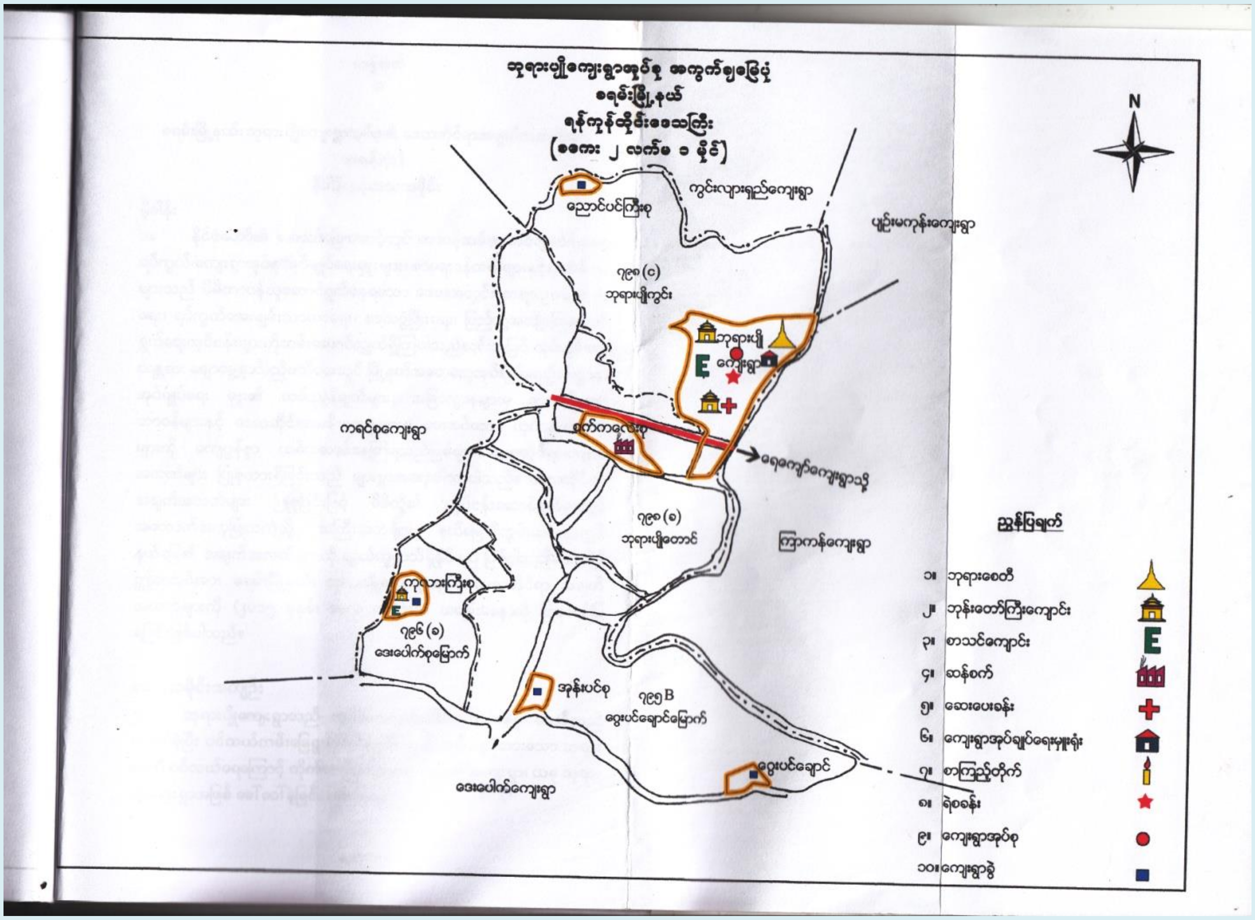

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁။ နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်း ဖော်ပြချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်း များ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာ သုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ် သစ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင် တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထား မိလာ ကြပါသည်။ ထို့အပြင်ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူရန်နှင့် ကျွနုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင် အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသောပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများ ဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့်နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင်ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါ သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့် အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏ စီးပွား

ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက် ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs)၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏ အမှန်တကယ်လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေ လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ အတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေ ဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပေါင်းစည်းဆောင် ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်းကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ထည့်ဝင်နိုင်သောငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့်အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရရှိနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ယခုအခါယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြင်ဖြင့်ရေးဆွဲထားပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်း ဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီးအမြင် ရှင်းလင်းစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကို အဓိကနေရာတွင်ထားရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့်ကျေးရွာ လူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာ ရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာ အခက်အခဲများ ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး

ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို နှစ်အလိုက် ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့်လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှု အပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

ဘုရားပျိုကျေးရွာသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် (၁၃) ပေတွင်တည်ရှိပြီး၊ ခရမ်းမြို့ နှင့် စစ်တောင်းမြစ်ဝသို့သွားသော လမ်းမကြီးပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ ခရမ်းမြို့နှင့် (၁၂) မိုင်ခန့်သာ ကွာဝေးပြီး လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အထူးကောင်းမွန်မှုရှိသည်။ ပူအိုက်စွတ်စိုသော ရာသီဥတုဖြစ်ပြီး၊ မိုးရေချိန်အသင့်အတင့်ရရှိသော ဒေသဖြစ်သည်။ ဘုရားပျိုကျေးရွာအုပ်စုသည် ညီညာပြန့်ပြူးသော မြေပြန့်လွင်ပြင်ဖြစ်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြေကြသည်။ ချောင်းလက်တက် အနည်းငယ် ရှိပြီး မိုးရာသီတွင် ရေလမ်းဖြင့်အခြားရွာများသို့သွားရောက်နိုင်သည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ရေရှိသည့်နေရာ အမျိုးအစားဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ၊ လယ်မြေ ဧကပေါင်း(၆၀၉)ဧကအား (၆၅)အိမ်ထောင်စုက ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ နောက်ထပ်တိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးရန် မြေနေရာမရှိတော့ပေ။ စပါး၊ပဲတီစိမ်း နှင့် မတ်ပဲ များအဓိကစိုက်ပျိုးကြပြီး၊ ထွက်ရှိသော ကောက်ရိုးများ အားလည်း တိရိစ္ဆာန်အစာအဖြစ် အသုံး ပြုနိုင်ကြပေသည်။ လယ်ယာမြေများမှာလည်း အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်မှုရှိပြီး၊ သီးထပ်အဖြစ်စိုက်ပျိုး နိုင်ကြသည်။

၃။ ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု(၄၀၄)ရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း(၁၇၁၈)ဦးရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှ မိသားစု တစ်စုလျှင် (၄)ဦးနှုန်း နေထိုင်ကြပါသည်။ အသက် (၁၅နှစ်မှ၆၀နှစ်)အထိ အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေသည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏၇၁.၆၅% ရှိပြီးလူဦးရေစုစုပေါင်း၏ ၂၈.၃၅%သည် မှီခိုသူများ ဖြစ်ကြသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ကြသော အိမ်ထောင်စုမှာ၁၉%သာရှိကြပြီး ၇၄%ရှိသော လယ်ယာမဲ့များမှ စိုက်ပျိုးချိန်နှင့် ရိတ်သိမ်းချိန်များတွင် လယ်ပိုင်ရှင်များထံ လုပ်ကိုင်နေကြရသည်။ လယ်ယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုအများစုက လုပ်အားကိုလယ်ပိုင်ရှင်များထံကြိုရောင်းပြီး ငွေထုတ်ယူ စားသုံးသည့် အလေ့ အထ ရှိသည်။

မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုများသည် ဧက(၁၅-၂၀)ထိသာ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပြီး လယ်ယာ ပိုင်ဆိုင်မှုအ (၅-၁၀)ဧကကြားပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများသည် (၅) ဧကအောက်ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး အလွန်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများမှာ မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှုလုံး၀ မရှိကြောင်း သိရှိရသည်။ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုများသည် ခြွေလှေ့စက်၊ ထွန်စက် နှင့်ထော်လာဂျီတို့ ပိုင်ဆိုင်ထားကြောင်းသိရှိရသည်။ ၎င်းအပြင် နွားနှင့်ဆိတ်တို့အား အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုများမှ ပိုမို ပိုင်ဆိုင်ထားကြောင်း သိရသည်။ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုများသည် ကား၊ ထော်လာဂျီနှင့် မီတာခွက်များပိုင်ဆိုင်ထားကြောင်းလည်း တွေ့ရှိရသည်။ အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု ရာခိုင်နှုန်း (၁၃%)၊ အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စု (၂၇%)၊ ဆင်းရဲ သော အိမ်ထောင်စု (၃၁%)၊ အလွန် ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၂၈%) အသီးသီး ရှိ ကြောင်း သိရှိ ရ သည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

ကျေးရွာအိမ်ထောင်စု၏ (၃၁)ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြပြီး (၂၈) ရာခိုင်နှုန်းခန့်မှာ အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာရှိ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများသည် အတည်တကျဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမရှိကြသဖြင့် စားဝတ်နေရေး ပြေလည်မှုမရှိကြပေ။ ဆင်းရဲသောအမျိုးသမီး ဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု(၂၈)စု ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော အသက်(၆၀)နှင့် အထက် ကျား(၁၅) ဦးနှင့် မ(၃၀)ဦး၊ စုစုပေါင်း (၄၅)ဦး ရှိပါသည်။ မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မ(၅)ဦးရှိပြီး ၎င်းတို့အားလုံးမှာ ထိခိုက်နစ်နာလွယ်သော သူများဖြစ်ကြသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနတစ်ခုကျေးရွာတွင်တည်ရှိပြီး ကုတင် (၁၀) လုံးဆန့် ဆေးခန်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ သားဖွားဆရာမ တစ်ဦး ကျေးရွာတွင်တည်ရှိပြီး အဖြစ်များသောရောဂါမှာ သွေးလွန် တုပ်ကွေးဖြစ်သည်။ ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးနီး သုံးစွဲကြကြောင်းကို ကျေးရွာ အခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ သိရှိရသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ပညာရေးနှင့်ပတ်သတ်ပြီး လုံးဝကျောင်းမနေသူဦးရေသည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ (၃.၈၈%) သာရှိသည်ကိုတွေ့ရသဖြင့် ပညာရေးကိုအလေးထားသည်ဟု ကောက်ချက်ဆွဲလို့ရသည်။ ကျေးရွာတွင် အထက်တန်းကျောင်းခွဲတစ်ခုတည်ရှိသည်။ မူလတန်းပြီးစီးမှုနှုန်း(၈၆%)၊ အလယ်တန်းပြီးစီးမှုနှုန်း (၅၉%)၊ အထက်တန်းပြီးစီးမှုနှုန်း (၂၄%)၊ တက္ကသိုလ်ပညာပြီးစီးနှုန်း(၄%)အသီးသီး ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ လုံးဝကျောင်းမနေသူများမှာ (၈%) သာရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပေသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်သွယ်မှု

အမျိုးသမီးနှင့်အမျိုးသားများသည် လူမှုရေး၊ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် အတူတကွပူးပေါင်း ပါဝင်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များရှိပြီး ဝတ်ရွတ်ခြင်း၊ အလှူအတန်းများတွင် ကုသိုလ်ပြု ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။ အမျိုးသမီးကောက်စိုက်အဖွဲ့များလည်းရှိပြီး စပါးစိုက်ပျိုးခြင်းများတွင် လုပ်အားထည့်ဝင်မှုများရှိကြသည်။ အမျိုးသမီးနှင့်အမျိုးသားများ ခွဲခြားခြင်းမပြုလုပ်ဘဲ ကျေးရွာလုပ် ငန်းများတွင် ညီတူမျှတူပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိကြသည်။ အဓိကသီးနှံစိုက်ပျိုးမည့် သီးနှံနှင့်ပတ်သက်၍ အတွေ့အကြုံရှိသောအမျိုးသားများမှ ဦးဆောင်ပြုလုပ်ကြသည်။ သို့သော် မိမိအမျိုးသမီးများအား တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပြီး လိုအပ်သောအကြံဉာဏ်များ ရယူလေ့ရှိသည်။

၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့များမှာ ရပ်ရေးရွာရေးများတွင် စိတ်ဝင်စားစွာလုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း အချင်းချင်းအပြန်အလှန် ယုံကြည်မှုအားနည်းကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုအားနည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအားပြိုင်မှုများခြင်းကို ကျေးရွာအတွင်း၌တွေ့ရှိရသည်။ ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းများဖန်တီးပေးခြင်း၊ ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်းနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းများပေးခြင်းဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုများ ကောင်းမွန်လာစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးရေးမှာ စပါး၊မတ်ပဲနှင့်ပဲတီစိမ်းတို့အား အဓိက စိုက်ပျိုးထားကြောင်း သိရှိရသည်။ လယ်မြေဧက (၆၀၀) ကျော်ရှိပြီး၊ ပဲတီစိမ်းအား ဆောင်းသီးနှံ သီး ထပ်အဖြစ် စိုက် ပျိုးကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ မိုးရေဖြင့်အဓိကအားထား၍ စိုက်ပျိုးကြပြီး ကျန်ရှိသောအစိုဓာတ်ဖြင့်

ဆောင်းသီးနှံအဖြစ် ပဲအားစိုက်ပျိုးကြသည်။ အိမ်ထောင်စု (၃၆) ကျော်မှ လက်တွန်းထွန်စက် (၃၆) စီး ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး ထွန်စက်နှင့်ရေစုပ်စက်ကိရိယာ အများအပြားသုံးစွဲကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ဓာတ်မြေဩဇာ၊ မျိုးစေ့များ၊ ပိုးသတ်ဆေးများအား ခရမ်းမြို့မှရရှိနိုင်သည်။ ပဲစိုက်ပျိုးရာသီတွင် စိုက်ဆေးကုမ္ပဏီများမှ ကျေးရွာများအရောက် စိုက်ပျိုးရေးဆေးများ ရောင်းချကြသည်။ ခရမ်းမြို့တွင် စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်၊ ကုမ္ပဏီအရောင်းပြခန်းများရှိပြီး လိုအပ်ချိန်တိုင်း စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ၊ သွင်းအားစုများနှင့်ပတ်သက်၍ နည်းပညာသင်တန်းများ ပေးလျှက်ရှိသည်။ ခရမ်းမြို့တွင် စိုက်ပျိုးရေး ဆေးဆိုင်၊ ကုမ္ပဏီအရောင်းပြခန်းများရှိပြီး လိုအပ်ချိန်တိုင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ၊ သွင်းအားစုများ နှင့်ပတ်သက်၍ နည်းပညာသင်တန်းများ ပေးလျှက်ရှိသည်။ ကုန်သည်ပွဲစားများထံ၌လည်းကောင်း စပါးပွဲရုံ၊ ပဲပွဲရုံများ ခရမ်းမြို့ပေါ်တွင် ရှိကြသည်၊ အများစုသည် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန် သဖြင့် ကိုယ်တိုင်သွားရောက် ရောင်းချကြသည်။ မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်၍ နွားကို လယ်ယာလုပ်ငန်း အတွက် အဓိကမွေးမြူကြပြီး ဆိတ်၊ ဝက်၊ ဘဲနှင့် ကြက်တို့အား တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့်မွေးမြူကြ သည်။ တိရိစ္ဆာန်အတွက် လိုအပ်သောအစားအစာ၊ ဆေးဝါးများအား ခရမ်းမြို့မှရရှိနိုင်သည်။ တောင်သူ လယ်သမားများသည် လွန်ခဲ့သောသုံးနှစ်ခန့်မှစပြီး ကျွဲနွားများမွေးမြူမှုကို စွန့်လွှတ်လာကြပြီး ခေတ်မီ စက်ကရိယာများဖြင့် အစားထိုးလုပ်ကိုင်လာကြသဖြင့် မွေးမြူရေးကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ မွေးမြူလာ ကြသည်။ မွေးမြူရေးကို ဦးစားပေးလုပ်ကိုင်မှု နည်းပါးလာသည်ကို တွေ့ရသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ

ကုန်သည်ပွဲစား၊ ကုန်စုံဆိုင်၊ အိမ်ဈေးဆိုင်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များ ရောင်းချကြပြီး၊ အသင့်အတင့် အဆင်ပြေမှုရှိကြသည်။ ခရမ်းမြို့နှင့် (၉) မိုင်သာကွာဝေးပြီး လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး အထူးကောင်းမွန်သောကြောင့် အခြားလုပ်ငန်းများလည်း ရန်ကုန်နှင့်ခရမ်းမြို့ပေါ်တွင် သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝသယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ဓါတ်မြေဩဇာအသုံးများပြီး ဓါတုဆေးများအပေါ် မှီခိုလွန်းခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာ အရည် အသွေးများ ယိုယွင်းပျက်စီးလာခြင်းများ ကြုံတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ပိုးများ ဆေးယဉ်ပါးလာပြီး ပိုးကျရောက်မှု ပိုမိုများပြားလာကြောင်း တွေ့ရသည်။ လျှပ်စစ်ဖြင့်ရှော့တိုက်ငါးဖမ်းခြင်းများ၊ ဓါတု ပိုးသတ်ဆေးများကြောင့် ငါးမျိုးများရှားပါးလာရသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အားနည်းချက်များရှိပြီး ပလတ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ဗူးခွံများ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့စွန့်ပစ်နေခြင်းကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ရေနေသတ္တဝါများ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးရသည်။

(င) ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ

ချေးငွေထုတ်ချေးသောအဖွဲ့(ဘဏ်)နှင့်ပတ်သက်၍ ခရမ်းမြို့တွင် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ လယ်စပါး စိုက်ပျိုးရန်ချေးငွေထုတ်ချေးပေးပြီး တစ်ဧကတစ်သိန်းနှုန်းဖြင့် (၁၀)ဧကအထိသာ ထုတ်ချေးကြသည်။ မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှလည်းကောင်း၊ ငွေချေးပေးသူများထံမှ လုပ်ငန်းကြိုတင်ငွေထုတ်ပေး ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း လက်လှမ်းမှီမှုများရှိကြသည်။ သို့သော် ချေးငွေများမှာ အကန့်အသတ်နှင့်သာ ဖြစ်ပြီး အခြားမွေးမြူရေးချေးငွေထုတ်ချေးသောအဖွဲ့များ မရှိပေ။ ပြင်ပမှချေးသောငွေများမှာ အတိုးနှုန်း မြင့်မားပြီး ယုံကြည်သူများကိုသာ ထုတ်ချေးလေ့ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင်အထက်တန်းကျောင်းခွဲတစ်ခုရှိပါသည်။စာ သင်ကျောင်းအရွယ်အစားမှာ အလျား ၁၂၀ပေ၊ အနံ၉၀ပေနှင့် အမြင့်၁၅ပေ ရှိပြီး စုစုပေါင်း (၄) ဆောင်ရှိပါသည်။ စာသင်ကျောင်းဆောင်မှာ သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ၊ ကွန်ကရစ်အမျိုးအစားဖြစ်ပြီး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။ ၎င်းအပြင် နှစ်ထပ် ဆောင်တစ်လုံးတစ်ခုရှိပြီး အဆောက်အဦးမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သို့ သော် ကျောင်းသုံးပရိဘောဂအချို့မှာ အနည်းငယ်လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်း၌သာတည်ရှိပြီး ခြေကျင်၊ စက်ဘီး၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်များဖြင့်ကျောင်းတက်ကြသည်။ ကျောင်းဆရာ/မများ (၃၉) ဦး ရှိသည်။ အစိုးရမှကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့် စာရေးကိရိယာများထောက်ပံ့ပေးသောကြောင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါး သောကျောင်းသားများ ကျောင်းတတ်လာနိုင်ကြသည်။ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အဖြစ်များသော ရောဂါမှာ သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ပြီး ခရမ်းပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးတွင် လိုအပ်သောကုသမှုများပြုလုပ် နိုင်ကြသည်။ ဆေးနှင့်ပတ်သက်သောအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ခရမ်းပြည်သူ့ဆေးရုံတွင် ပြည့်စုံ လုံ လောက်မှုရှိပြီး (၂၄) နာရီဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ပေသည်။

သောက်သုံးရေရရှိမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အဝီစီတွင်းနှင့် ကျေးရွာသောက်ရေကန်များမှ တစ်နှစ် ပတ်လုံး လုံလောက်စွာရရှိနိုင်ပေသည်။ အိမ်ထောင်စု (၄၀၄) စုမှ ယင်လုံအိမ်သာကိုသာ သုံးစွဲကြသဖြင့် ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ရောဂါအများအပြား မဖြစ်ပွားကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

(ဆ) လူငယ်နှင့်ယဉ်ကျေးမှု

ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူငယ်များသည် သာရေးနာရေးကိစ္စများ ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် လူမှုရေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ကြသည်။ ရပ်ကွက်အလိုက်တာဝန်များခွဲဝေကြပြီး လူပျိုအုပ်စုနှင့် အပျိုအုပ်စု ဟူ၍ နှစ်စုထပ်ခွဲကာ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာဘုရားပွဲ၊ ကထိန်များတွင် ကူညီလုပ်အားပေးခြင်းဖြင့် ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသည်။

(၈) အခြေခံ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမှီ ရယူမှု-လမ်း၊တံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာအတွင်းရှိ လမ်းမှာ၂ပေအကျယ် ကွန်ကရစ်လမ်းခင်းထားသော်လည်း၊ တစ်ရွာလုံးအတွက် မလုံလောက်ပေ။ စိုက်ပျိုးကုန်ထုတ်လမ်းမှာမိုးတွင်း၌ သွားလာရခက်ခဲပြီး သယ်ယူပို့ဆောင်ရန်အခက်အခဲဖြစ်စေပေသည်။ ခရမ်းမြို့နှင့်(၃)မိုင်ခန့်သာကွာဝေးပြီး အချိန်မရွေးသွားလာနိုင်မှုသည်လည်း ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လွန်စွာအထောက်အကူဖြစ်စေသည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ စက်လှေ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဖြင့် သွားလာကြပြီး သုံးဘီးထော်လာဂျီ၊ လိုက်ထရပ်ကားများဖြင့် ကုန်သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ကြသည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းနှင့် နီးစပ်မှုရှိပြီး အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုများမှာ ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့် ဓာတ်အားသွယ်တန်း အသုံးပြုကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အဆင်မပြေသော အိမ်ထောင်စုများမှာ ဆိုလာစနစ်ကိုသာ အားထားအသုံးပြုကြပြီး ဒီဇယ်အင်ဂျင်ဖြင့်လည်း ရံဖန်ရံခါအသုံးပြုမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ တစ်ရွာလုံးလျှပ်စစ်မီးရရှိလာနိုင်ရန်အတွက် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နေဆဲဖြစ်သည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းကကျေးရွာကိုဖြတ်သွားသဖြင့် အလွယ်တကူသွယ်ယူနိုင်ပြီး သွယ်ယူပြီးသောအိမ်ထောင်စုများလည်းရှိနေသည်။ လျှပ်စစ်မီးသွယ်ယူရန် အနည်းဆုံးကျပ်(၄၀၀၀၀၀)ကုန်ကျသဖြင့် တစ်ရွာလုံးမသွယ်ယူနိုင်သေးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ရွာအစည်းအဝေးက ထုတ်ဖော်သွားသည်။ သတင်း၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ကောင်းမွန်မှု အလွန်ရှိပြီး အိမ်တိုင်းနီးနီး ဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေးလိုင်းနှင့် အော်ရီဒူးတယ်လီဖုန်းလိုင်းများအား လက်လှမ်းမှီစွာအသုံးပြုနိုင်ကြသည်၊

(၅)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ထူးခြားဖြစ်စဉ်များမရှိဘဲ ငြိမ်းချမ်းစွာနေထိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသော်လည်း လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးအစီအစဉ်များမရှိပါ။ သာမာန်ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှု၊ ကြက်ခိုးမှုများသာဖြစ်ပွားလေ့ရှိပြီး ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း၌သာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ကြသည်။ လိုအပ်က ခရမ်းမြို့နယ်ရဲစခန်းမှ လုံခြုံရေးအကူအညီများ ရရှိနိုင်ပေသည်။

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ရေရှိသည့်နေရာအမျိုးအစားဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေလယ် မြေဧကပေါင်း (၆၁၉)ဧကအား (၆၅)အိမ်ထောင်စုမှ ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ မိုးစပါးနှင့်ဆောင်းသီးနှံအဖြစ် ပဲတီစိမ်းအဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။ သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး ပဲဈေးကောင်းကတောင်သူများ ဝင်ငွေရရှိမှုမြင့်မားပြီး အမြတ်အစွန်း ပိုမိုရရှိကြသည်။ ဘုရားပျိုကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၆ စီး၊ လက်တွန်းထွန်စက် ၃၅ စီး ရေစုပ်စက် အလုံး ၄၀ နှင့်ရိတ်သိမ်းစက် ၁ လုံးပိုင်ဆိုင်ကြကြောင်းသိရှိရသည်။ ၎င်းလယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများရှိခြင်းသည်လည်း လယ်ယာလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန်အလို့ငှာ များစွာအထောက်အကူပြုနေပေသည်။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုနှင့်ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးပိုးသတ်ဆေးများအား ဆောင်းသီးနှံတွင် လွန်စွာသုံးစွဲကြကြောင်း သိရှိရသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများ အများအပြားရှိကြပြီး အပြိုင်အဆိုင်ရောင်းချကြခြင်းကြောင့် တောင်သူများကြိုက်နှစ်သက်ရာ ရွေးချယ်ဝယ်ယူနိုင်ကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဆေးကုမ္ပဏီများထံမှ ရရှိသော်လည်း အပြည့်အဝ ရရှိရန်ခက်ခဲသည်။ ၎င်းတို့၏ ကုန်ပစ္စည်းပေါ်တွင်သာ အားပြုရောင်းချကြပြီး အကျိုးအမြတ်ကိုအဓိက ထားသည်။ သီးနှံ စီမံခန့်ခွဲထုတ်လုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြီးပြည့်စုံသော နည်းပညာများပေးရန် အားနည်းသည်။

ပွဲစားများမှတဆင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင်ခရမ်းမြို့သို့ တက်ရောက်ရောင်းချခြင်း။ ပဲပွဲရုံ၊ စပါး ပွဲရုံများ ခရမ်းမြို့တွင်ရှိ၍ ကုန်သွယ်မှု အားကောင်းသည်။ လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းကြသည်။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်နှင့် သမအဖွဲ့မှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ကန့်သတ်မှုရှိသည်။ တစ်ဧကလျှင် တစ်သိန်းချေးပေးပြီး အများဆုံးမှာ ၁၀ ဧကအထိသာ ထုတ်ချေးပေးသည်။

တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးနှင့် စီးပွားဖြစ်မွေးမြူနိုင်ရန်အလို့ငှာ အလွယ်တကူရေ ရရှိနိုင်ကြသည်။ အဓိကအားဖြင့် မိုးရေနှင့်ကန်ရေများကို အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ထုတ်လုပ်ရောင်းချမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အနီးအနားရှိ ရွာများနှင့်ခရမ်းမြို့များသို့ တိုက်ရိုက်ရောင်းချနိုင်သည်။ ပညာရေးနှင့် ပတ်သတ်ပြီးလုံးဝကျောင်းမနေသူဦးရေသည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ (၃.၈၈%) သာရှိသည်ကိုတွေ့ရသဖြင့် ပညာရေးကို အလေးထားသည်ဟု ကောက်ချက်ဆွဲလို့ရသည်။ ဘုရားပျိုကျေးရွာအုပ်စုတွင် ဘုရားပျိုကျေးရွာရှိ အထက်တန်းကျောင်းတစ်ခုကိုသာ အားကိုးနေရပြီး ကျောင်းသားဦးရေ(၁၀၀၀)ကျော်အတွက် စာသင်ဆောင်မလုံလောက်သည့် ပြဿနာကြုံတွေ့နေရသည်။ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းပြီးဆုံး အောင်မတတ်ဘဲ မိသားစုဝမ်းစာအခက်အခဲကြောင့် ကျောင်းထွက်ရသူ အသင့်အတင့်ရှိသည်။ ယာဉ်အမျိုးမျိုး (ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊သုံးဘီး)များဖြင့် အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်ကြသည်။ ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု

အတွက်လွန်စွာ ကောင်းမွန်ပြီး အခက်အခဲလုံးဝ မရှိပေ။ မည်သည့်စီးပွားရေးမဆို လုပ်ကိုင်မည်ဆိုပါက လမ်းတံတား တည်ရှိမှုမှာ အားသာသော အ နေအထားတွင် တည်ရှိပေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အဟန့်အတားများစွာမတွေ့ရှိပေ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ၁၈ဧက အထိသာ ချေးငွေထုတ်ချေးပေးသောကြောင့် ဧကများသောသူများအတွက် ချေးငွေအကန့်အသတ်ရှိနေပေသည်။ ၎င်းအပြင် လယ်မြေတိုးချဲ့ရန်မရှိခြင်း၊ မြေကြီးဖွဲ့စည်းပုံများ ယိုယွင်းပျက်စီးလာခြင်း၊ ဓါတ်မြေသြဇာသုံးစွဲမှု များပြားလာခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ မိုးရေကိုအဓိကမှီနေရသော်လည်း မိုးများ လွန်းလျှင် ရေထွက်စရာနေရာမရှိသောကြောင့် လယ်မြေရေလွှမ်းသည့်ဒဏ်ကို ခံနေရတတ်သည်။ မွေးမြူရေးအတွက် လုံလောက်သော ချေးငွေများရရှိရန် အခက်အခဲရှိပါသည်။ အစိုးရဌာနနှင့်ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများမှ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာချေးငွေများ မရရှိကြပေ။ ရောဂါဖြစ်ပွားခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အနည်းငယ်သာကျရောက်လေ့ရှိပြီး အလွန်အမင်းကျရောက်မှုမရှိကြပေ။ တစ်ရွာလုံးလျှပ်စစ်မီးရရှိလာ နိုင်ရန်အတွက် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နေဆဲဖြစ်သည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းက ကျေးရွာကိုဖြတ်သွားသဖြင့် အလွယ်တကူသွယ်ယူနိုင်ပြီး သွယ်ယူပြီးသော အိမ်ထောင်စုများလည်းရှိနေသည်။ လျှပ်စစ်မီး သွယ်ယူရန် အနည်းဆုံးကျပ်(၄၀၀၀၀၀)ကုန်ကျသဖြင့် တစ်ရွာလုံးမသွယ်ယူနိုင်သေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ရွာအစည်းအဝေးကထုတ်ဖော်သွားသည်။

၆။ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ

(က) ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်

ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသူ/ကျေးရွာသားများသည် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်သော အဖွဲ့နှင့်တိုင်ပင်ပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နည်းဗျူဟာများရေးဆွဲထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းဖွံ့ဖြိုးရေးနည်းဗျူဟာများတွင် ကျေးရွာသူ/ကျေးရွာသားများ ဝင်ငွေ တိုးတက်ရေး၊ တစ်ဦးချင်းစွမ်းရည်တိုးတက်ရေးနှင့် ပညာရေးကိုအလေးထားပြီး ကလေးများနှင့် လူငယ်များ အတွက် လူသားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမည့် ရည်မှန်းချက်များပါဝင်သည်။ ကွင်းဆင်းအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ပြီး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်(၃)ခုကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်း ရိုးရှင်းစွာချမှတ်ထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

က) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် ဝင်ငွေနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြင့်လုပ်ကိုင်လာနိုင်ရမည်။

ခ) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံးသောက်သုံးရေ လုံလောက်စွာရရှိလာနိုင်စေရေးနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပြည့်ဝစွာ ရရှိလာနိုင်စေရမည်။

(ခ)နည်းဗျူဟာ

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရတို့၏ မူဝါဒဆိုင်ရာအကူအညီများ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစီအစဉ်များစွာလိုအပ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများတိုးတက်များပြားလာစေရေး၊ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများ လက်လှမ်းမှီရရှိစေရေး၊ အသေးစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နည်းပညာရရှိစေရေးနှင့် ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် ကျေးရွာနှင့်မတူပီမြို့နယ်နှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့ဖြင့် ဆက်စပ်လုပ်ကိုင်မှုတိုးချဲ့ရန်လိုပါသည်။

(က) တစ်နှစ်ပတ်လုံးသီးနှံစိုက်ပျိုးမထုတ်လုပ်နိုင်သော်လည်း ပဲအဓိကစိုက်ပျိုးခြင်း၊စပါးစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေပိုမိုရရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် သီးနှံပိုမိုထွက်ရန် တောင်သူများအား စိုက်ပျိုးရေး အသိပညာပေးခြင်းနှင့် သဘာဝမြေသြဇာသုံးစွဲခြင်း၊ ဘက်စုံသီးနှံဖျက်ပိုးကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းများ၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် ဈေးငွေဆိုင်ရာအစီအစဉ်များ၊ စုပေါင်းရောင်းချ/ဝယ်ခြင်းများ အပါအဝင် နည်းစနစ်ကောင်းများသုံးရန် ဖန်တီးပေးရပါမည်။ ထွက်ရှိသော သီးနှံများအား ပြည်တွင်းပြည်ပမှ ကုန်သည်ပွဲစားများနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ဈေးကောင်းရရှိရန်လုပ်ဆောင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) လယ်မဲ့ယာမဲ့နှင့် လယ်ယာမြေအနည်းငယ် ပိုင်ဆိုင်သူများကို အိမ်ခြံဝင်း ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရေးအားပေး ဆောင်ရွက်မည်။ လယ်မဲ့ယာမဲ့ဆင်းရဲသားများ ဝင်ငွေတိုးတက်စေရန်အတွက် အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများဖော်ဆောင်ပေးရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ စီမံခန့်ခွဲမှုကျွမ်းကျင်ရေး၊ လုပ်ငန်းသစ်များ စွန့်ဦးတီထွင်လုပ်ကိုင်ရေး၊ တစ်နိုင်တပိုင်ကျေးလက်ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ တိုးပွားလာပြီး အနီးအနားတဝိုက်ဈေးများတွင် ထုတ်ကုန်များရောင်းချရေးတို့ကို လုပ်ရပါမည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကျေးရွာတွင်း အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် ချေးငွေများ၊ငွေရေးကြေးရေးဝန်ဆောင်မှုရရှိရန် ပိုမိုကောင်းမွန်သောဘဏ်လုပ်ငန်းများ လိုအပ်ပါသည်။ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသည့်ဘဏ်နှင့် ငွေချေးယူမည့်ကျေးရွာသားများကို စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ငွေချေးလိုသူများဘက်မှ ဘဏ်သို့အဆိုပြုလွှာတင်နိုင်ရန်အတွက် အထောက်အထား မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ပြုစုထားရှိရန်နှင့် ကျေးရွာအခြေပြုငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းကို ခိုင်မာတောင့်တင်းအောင် ဆောင်ရွက်ထားရပါမည်။ သို့မှသာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသောဘဏ်များနှင့်ချိတ်ဆက်မိပြီး ကျေးရွာငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံငွေ

ပိုအားကောင်းလာမည်ဖြစ်သည်။ ငွေထုတ်ချေးမည့်ဘက်မှလည်း ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ရန် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာနှင့် ဘဏ်ခွဲများမှဆွေးနွေးညှိနှိုင်း တောင်းဆိုမှုများလုပ်ရန်လိုအပ်သည်။ သို့မှသာ ကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူများထံသို့ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိမှုတို့ လုံလုံလောက်လောက် ရှိနိုင်ပေမည်။

(ဃ) ကျေးရွာ၏ သောက်သုံးရေလုံလောက်ရေးနှင့် လျှပ်စစ်မီးလုံလောက်စွာ ရရှိနိုင်ရေးသည်လည်း ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအား အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။ နွေရာသီတွင် သောက်သုံးရေ ပြတ်လပ်မှုများကြောင့် အနီးအနားရှိ ကျေးရွာများမှ သွားရောက်ခပ်ယူရပြီး ဖြေရှင်းကြသည်။ ထို့ကြောင့် သောက်သုံးရေလုံလောက်စေရန်အလို့ငှာ စက်ရေတွင်းတူးပြီး၊ ရေကန်ထဲတွင် ထည့်သွင်း သိုလှောင်ခြင်းဖြင့် နွေရာသီတွင် ရေလုံလောက်မှုရှိနိုင်စေမည်ဖြစ်သည်။ အဆင်ပြေ သော အိမ်ထောင်စုများသည် မဟာဓာတ်အားလိုင်းမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ရရှိကြသော်လည်း ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများတွင် လျှပ်စစ်မီးသွယ်ယူရန် အခက်အခဲရှိကြသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးတွင် ကျေးရွာလုံးကျွတ်မီးလင်းနိုင်ရေးသည်လည်း အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းရပ် တစ်ခုဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများအတွက်လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများနှင့် ပြင်ပအဖွဲ့များ၏ အကူအညီဖြင့် လျှပ်စစ်မီး ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျေးရွာတွင်အသေးစားလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်လာနိုင်စေပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများလည်း လုပ်ကိုင်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့် အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းကို နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော် အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်

ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း မှန်မှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေး

စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့် တိမွေးကုဦးစီးဌာနတို့သည် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာများ၊ တိရိစ္ဆာန် မွေးမြူရေးဆိုင်ရာနည်းပညာများအား ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဆေးကုမ္ပဏီများမှလည်း နည်းပညာနှင့်ဆေးများဖြန့်ဖြူးပေးလျှက်ရှိပြီး လိုအပ်သော အချိန် တိုင်း လက်လှမ်းမှီမှုရှိကြသည်။ ထွက်ရှိသောသီးနှံ (စပါးနှင့်ပဲအမျိုးမျိုး)များအား ခရမ်းမြို့ရှိ သီးနှံပွဲရုံများတွင် လွတ်လပ်စွာရောင်းချနိုင်ကြသည်။ သို့သော် ဈေးကွက်နှင့်ပတ်သက်၍ တည်ငြိမ်မှု အားနည်းပြီး တစ်ချို့နှစ်များတွင် ပြည်ပတင်ပို့ရောင်းချခွင့်နည်းသောကြောင့် သီးနှံဈေးများကျဆင်းပြီး တောင်သူများ အရှုံးနှင့်ရင်ဆိုင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများမှ ဈေးနှုန်းနှင့် ပတ်သက်သော ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းပြီး သီးနှံဈေးနှုန်းများအား အာမခံချက်ပေးခြင်းများဖြင့် ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။ စပါးနှင့်ပဲအမျိုးမျိုးနှင့်သက်ဆိုင်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရ နိုင်ရေးသည်လည်း သီးနှံအထွက်တိုးရေးအတွက် လွန်စွာအထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ရှိရင်းစွဲမျိုးများအား နှစ်စဉ်ဆက်တိုက်သုံးစွဲလာခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေးများအား အလွန်အကျွံသုံးစွဲလာခြင်း များကြောင့် ဖျက်ပိုးများဆိုးရွားစွာကျရောက်ပြီး သီးနှံအထွက်နှုန်းအား ထိခိုက်နိုင်ပေမည်ဖြစ်သည်။ ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်းနည်းပညာများနှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ထုတ်လုပ်ခြင်းနည်းပညာများ ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် တောင်သူများ သီးနှံအထွက်နှုန်းပိုမိုကောင်းမွန်လာပြီး အမြတ်အစွန်း ပိုမိုရရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ခရမ်းမြို့နယ်တွင် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ စပါးစိုက်ပျိုးရန် (၁၀) ဧကအထိ ချေးငွေများ ရရှိကြသည်။ တစ်ဧက တစ်သိန်းကျပ်အထိသာ ရရှိကြပြီး (၁၀)ဧကအထက် တောင်သူကြီးများအတွက် ချေးငွေမလုံလောက်ခြင်းနှင့် ချေးငှားချိန်တိုတောင်းခြင်းများကြောင့် အခက်အခဲအနည်းငယ်ကြုံတွေ့နိုင် ကြရသည်။ ပဲစိုက်တောင်သူများအတွက် ချေးငွေထုတ်ချေးခြင်းများမရှိဘဲ နီးစပ်ရာစိုက်ပျိုးရေးဆေး ဆိုင်၊ ကုန်သည်ပွဲစားနှင့် ငွေချေးစားသူများထံမှ အတိုးနှုန်းမြင့်စွာဖြင့် ချေးယူကြရသည်။ ထို့ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများမှ အတိုးနှုန်းသက်သာသောငွေကြေး အစီ အစဉ်များ ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် တောင်သူများအတွက် ငွေကြေးချေးယူမှုအပိုင်းတွင်ပိုမို အဆင်ပြေလာ နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအစီအစဉ်

နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခု ထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့်စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင် ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိ လိုအပ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သောရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။ ၎င်းအဖွဲ့သည် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအလိုက် ဘဏ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသော အဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်၍ အသေးစားလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးရန် လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအားလည်း ကျေးရွာများလက်လှမ်းမှီစွာရရှိရန် လုပ်ဆောင်ပေးသင့်ပါသည်။

(စ) ကျေးရွာမီးလင်းရေး

ကျေးရွာလုံးကျွတ်မီးလင်းရေးသည်လည်း ကျေးရွာသူ၊သားများ၏ အဓိကပန်းတိုင်တစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ ကျေးရွာ၏လုပ်အား၊ ငွေအားတို့ဖြင့်မတတ်နိုင်သောကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ကျေးလက်ဦးစီးဌာန၊ လျှပ်စစ်ဌာနနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးရရှိစေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျေးရွာမီးလင်းလာနိုင်စေပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားလာစေနိုင်ပါမည်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုသည် ငါးနှစ်တာအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲချိန်တွင် စိစစ်ရွေးချယ်ထားသည့် ဦးစားပေးစီမံချက်များမှာ ပြည့်စုံလုံလောက်နိုင်မည် မဟုတ်သေးပေ။ သို့ဖြစ်၍ ကျေးရွာလူထုသည် စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မှု (၂-၃) နှစ် ကျော်လာချိန်တွင် စီမံကိန်း ငါးနှစ်တာကာလအတွင်း ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ထပ်မံဖော်ထုတ်ပြီး လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်လာပါမည်။ ထို့ကြောင့် ဆိုးရွားသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ် သက်ရောက်မှုများ မရှိခဲ့လျှင် ငါးနှစ်တာ ဖွံ့ဖြိုးရေးနည်းဗျူဟာသည် အနည်းနှင့်အများ ပြောင်းလဲမှုရှိမည် မဟုတ်သော်လည်း စီမံကိန်းငါးနှစ်တာ အတွင်း ထပ်တိုး စီမံချက်များအား ထည့်ဝင်လာနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် နှစ်အလိုက် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ငွေကြေးစီမံမှုဆိုင်ရာ ရွေးချယ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်နှင့် စီမံချက်များအား ပြုပြင်မွမ်းမံနိုင်ခြင်းတို့ကို ပြုပြင်ရ လွယ်ကူစေ သည်။ ဒေသတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ အခြားအရေးပေါ် ကိစ္စများနှင့်

အစိုးရဘတ်ဂျက်များအပေါ် မူတည်၍ ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ငါးနှစ်တာအတွက် ရေးဆွဲထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက်မူဘောင်တွင် နှစ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် **နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်**ကို ပြင်ဆင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကဏ္ဍကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional Classification)

ဆောင်ရွက်မည့်စီမံကိန်းသည်၊ စီမံကိန်းဘတ်ဂျက်သည် (က) မည်သည့် ကဏ္ဍအောက်တွင် (ဥပမာ - စိုက်ပျိုးရေး၊ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ စသည်)၊ (ခ) မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည် စသည်ဖြင့် ခွဲခြား သတ်မှတ်နည်းဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic Classification)

(၁) ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ (Capital Investment) ဥပမာ–ဆောက်လုပ်ရေး ပစ္စည်းများနှင့် ပုံသေ ဝယ်ယူ၍ ရသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊

(၂) စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး (Capacity Building) ဥပမာ - ဆွေးနွေးပွဲ၊ သင်တန်းစသည့် အသုံးစရိတ်၊

(၃) အထွေထွေရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ ပေါင်းစပ်လျက်)၊

(၄) အရေးပေါ် အထောက်အပံ့။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစည်းအဝေးတွင် အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများမှ ကျေးရွာတွင် ဆောင်ရွက်သင့်သည့် လုပ်ငန်းခေါင်းစဉ်များ ထွက်ရှိလာပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများအနက် တက်ရောက်သူ ကျေးရွာသား အုပ်စု (၄) စုထဲမှ (၁၀) ဦးက ဦးစားပေးရမည့် စီမံချက်များကို အမှတ်ပေးကြပါသည်။ အချို့သော စီမံချက်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ် အထောက်အပံ့များကို မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာန များနှင့်အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်ဇယား

ဘုရားပျိုကျေးရွာ၏ ဦးစားပေးစီမံချက်များကို ကျေးရွာတွင်ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ၊ လိုအပ်ချက်များကိုအခြေခံ၍ ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ဦးစားပေးစီမံချက်များကို အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဘုရားပျိုကျေးရွာ ဦးစားပေးစီမံချက်ရွေးချယ်မှုပြုလုပ်ခြင်း

ကဏ္ဍ	○ စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	အဆင့်	အကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းဗျူဟာ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ
စိုက်ပျိုးရေး။	❖ လယ်မြေများရေငန်ဝင်ရောက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း။	၈၁	၃	**ရေကာတာတည်ဆောက်ရေး** ➢ ခရမ်းရေကျော်ချောင်းအားပြန်လည်တူးဖော်ခြင်းနှင့် ရေကာတာများတည်ဆောက်ခြင်း။
	❖ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ နည်းပညာအကူအညီများပံ့ပိုးပေးရေး	၅၂	၈	**စပါးလေ့လွင်ဆုံးရှုံးမှုလျော့နည်းစေရေး** ➢ ရိတ်သိမ်းချိန်တွင် ရိတ်သိမ်းခြွေလှည့် စက်များ ဖြင့်အသုံး ပြုရေး။ ➢ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းပညာ များပေး ရေး။
စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သောလုပ်ငန်း များ	❖ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ရရှိလာနိုင်စေရန် ဖန်တီးပေးခြင်း	၆၇	၆	**အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ တည်ထောင် ခြင်း။** ➢ အထည်ချုပ်စက်ရုံများတည်ထောင်ရေး ➢ စားသောက်ကုန်ထုတ်လုပ်သောစက်ရုံသေးများ တည်ထောင်ရေး
မွေးမြူရေး	❖ စီးပွားဖြစ် ငါးမွေးမြူရေးများလုပ်ဆောင် နိုင်ရန်ဆောင်ရွက်ရေး။	၅၃	၇	**စီးပွားဖြစ်ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတည်ထောင်ရေး** ➢ ငါးမွေးမြူရေးလုပ် ငန်းများချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ပေးရေး၊ ➢ ငါးမျိုးစေ့များရရှိရန်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။ ➢ စီးပွားဖြစ်ငါးမွေးမြူရေးသင်တန်းများပို့ချခြင်း

ကဏ္ဍ	○ စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	အဆင့်	အကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းဗျူဟာ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ
ပညာရေး	❖ ကလေးငယ်များအတွက်ပျော်ရွှင်အေးချမ်းသောပညာရေးပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုတည်ဆောက်ရေး	၈၂	၄	**အဆင့်မီပညာရေးရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး** ➢ ကျောင်းဆောင်အသစ်တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ရေး။ ➢ စာရေးကိရိယာနှင့် ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ ပြည့်ဝစွာ ရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရေး။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	❖ ကျေးရွာတွင်းလမ်းအဆင့်မြင့် ပြုပြင်ဖောက်လုပ်ရေး။	၈၇	၂	❖ ရေပြွန်တပ်ဆင်ခြင်း ❖ ကွန်ကရစ်လမ်းခင်းခြင်း၊(ကျေးရွာအတွင်း၌) ၂ ပေလမ်းကြောင်း နှစ်ခု၊ အရှည် ၁ မိုင်ခန့်
ကျန်းမာရေး	❖ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ရေး။	၁၀၁	၁	**အဆင့်မီကျန်းမာရေးကုသမှုရရှိရန်လုပ်ဆောင်ရေး** ➢ ဆေးပေးခန်းဆောက်လုပ်ရေး ➢ ဆေးဝါးပစ္စည်းများနှင့် အသုံးအဆောင်များရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
လူငယ်နှင့်ယဉ်ကျေးမှု	❖ လူငယ်များအသိပညာနှင့်အတတ်ပညာများတိုးတက်မြင့်မားလာစေရေး။	၇၅	၅	**အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းဆိုင်ရာအတတ်ပညာသင်တန်းများတက်ရောက်သင်ယူစေခြင်း။** ➢ ဖုန်းပြုပြင်ခြင်းသင်တန်းများ ➢ ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်ခြင်း၊ကားဝပ်ရှော့ပြုပြင်ခြင်း ➢ ကွန်ပြူတာသင်တန်း

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၁၀-၁၂၊ ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံချက်ကာလ

ကျေးရွာလူထုက ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် စီမံချက်ကာလကို ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ချက်များကို အခြေခံ၍ ရေးဆွဲထားပါသည်။ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကာလများကိုနှစ်စဉ်ပြုပြင်ရေးဆွဲပါမည်။ စီမံကိန်းကာလအပိုင်းအခြားကို အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဘုရားပျိုကျေးရွာ၏ စီမံချက်အကောင်အထည်ဖော်မည့်အချိန်ကာလ

စဉ်	စီမံချက် (Project)	ဦးစားပေး အဆင့်	၂၀၁၆	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀
၁	ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင် စေရန်ဆောင်ရွက်ရေး။	၁	√	√	√		
၂	ကျေးရွာတွင်းလမ်းအဆင့်မြင့် ပြုပြင်ဖောက်လုပ်ရေး။	၂	√	√	√		
၃	လယ်မြေများရေငန်ဝင်ရောက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း။	၃	√	√	√		
၄	ကလေးငယ်များအတွက်ပျော်ရွှင်အေးချမ်းသောပညာရေးပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုတည်ဆောက်ရေး	၄		√	√	√	
၅	လူငယ်များအသိပညာနှင့်အတတ်ပညာများတိုးတက်မြင့်မားလာစေရေး။	၅	√	√	√	√	
၆	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ရရှိလာနိုင်စေရန်ဖန်တီးပေးခြင်း	၆		√	√	√	
၇	စီးပွားဖြစ်ငါးမွေးမြူရေးများလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရေး။	၇		√	√	√	
၈	ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာနည်းပညာအကူအညီများပံ့ပိုးပေးရေး	၈			√	√	

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရွေးချယ်မှုပုံစံ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်သော အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းများနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများကို လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအလိုက် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းထဲတွင် စီမံကိန်း၏ရည်ရွယ်ချက်၊ အကျိုးခံစားသူဦးရေ၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့်ပုံစံနှင့် အစီအစဉ်၊ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် ကာလ၊ အခြေခံ အဆောက်အဦးကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမည့် ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေရေးကြေးရေး အစီအစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။

အချို့သော စီမံကိန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ် အထောက်အပံ့များကို မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ စီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် ဦးစားပေး သတ်မှတ်ရာတွင် ဘတ်ဂျက်၊ ငွေကြေး ရရှိနိုင်မှုအပေါ် အခြေခံပြီး နှစ်စဉ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်၊ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်၊ အခြား အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များနှင့် အစိုးရ ဘတ်ဂျက်များအပေါ် မူတည်၍ ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာလူထုမှ ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ရေးဆွဲထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် မူဘောင်တွင် နှစ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအတွက် ပြင်ဆင်ရမည် ဖြစ်သည်။

အောက်ပါ ဇယားတွင် ဖော်ပြထားသော စီမံကိန်းအလိုက် ဘတ်ဂျက် ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ (indicative) အဖြစ် ကိုးကားရန် ပမာဏသာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏ တွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီသည် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဉပမာ - လုပ်အား၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊ အချိန် စသည်)

ဘုရားပျိုကျေးရွာ၏ဘက်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

စဉ်	စီမံချက်	ရံပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအရအအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း	စီးပွါးရေးရင်းနှီးမြှပ်နှံမှု	အရေးပေါ်အထောက်အပံ့
၁	ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင်စေရန်ဆောင်ရွက်ရေး။			√		

၂	ကျေးရွာတွင်းလမ်းအဆင့်မြင့် ပြုပြင် ဖောက်လုပ်ရေး။				√
၃	လယ်မြေများရေငန်ဝင်ရောက်ခြင်းမှကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း။				√
၄	ကလေးငယ်များအတွက် ပျော်ရွှင်အေးချမ်းသောပညာရေးပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုတည်ဆောက်ရေး				√
၅	လူငယ်များအသိပညာနှင့် အတတ်ပညာများတိုးတက်မြင့်မားလာစေရေး		√		√
၆	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကောင်းများရရှိလာနိုင်စေရန်ဖန်တီးပေးခြင်း		√		√
၇	စီးပွားဖြစ်ငါးမွေးမြူရေးများလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်ဆောင်ရွက်ရေး				√
၈	ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာနည်းပညာအကူအညီများပံ့ပိုးပေးရေး	√		√	

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုက ဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံး အကောင် အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏ တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး တာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်း အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များ ခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေး အရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများ ရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများ ရယူရပါမည်။

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်း တွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကို ဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်း တို့ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ ကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး

အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့်လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်သောနည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကို စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်း အချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံ သတင်း အချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များ ဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ်ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည် -

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ

- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲ အဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သော အကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(ခ) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလ နှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြား အသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
- မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)
- သတင်းမီဒီယာများ
- ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြား ပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များ ရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၁။ ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

၁.၁။ လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား(၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု	ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏ %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်အရခွဲခြားထားပုံ
၁ နှစ်အောက်	၁	၁	၂	၀.၁၂%	နို့စို့အရွယ်
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်	၃၆	၂၉	၆၅	၃.၇၈%	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်	၄၇	၅၈	၁၀၅	၆.၁၁%	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်
၁၀ နှစ်မှ ၁၄နှစ်	၆၂	၆၈	၁၃၀	၇.၅၇%	အလယ်တန်းကျောင်းသားအ ရွယ်
၁၅ နှစ်မှ ၆၀ နှစ်	၆၀၅	၆၂၆	၁၂၃၁	၇၁.၆၅%	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်
၆၀ နှစ် နှင့်အထက်	၇၃	၁၁၂	၁၈၅	၁၀.၇၇%	သက်ကြီးရွယ်ကြီး
စုစုပေါင်း	**၈၂၄**	**၈၉၄**	**၁၇၁၈**	**၁၀၀%**	
အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၄၀၄)စု			**ပျမ်းမျှမိသားစုဝင်ဦးရေ (၄) ဦး**		

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ ဩဂုတ်၊ ၂၀၁၅)

မှတ်ချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု(၄၀၄)ရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း(၁၇၁၈)ဦးရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှ မိသားစုတစ်စုလျှင်(၄)ဦးနှုန်း နေထိုင်ကြပါသည်။ အသက် (၁၅နှစ်မှ၆၀နှစ်)အထိ အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေသည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏၇၁.၆၅% ရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ ၂၈.၃၅%သည် မှီခိုသူများ ဖြစ်ကြသည်။

၁.၂။ လုပ်သားအင်အား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင် *အိမ်ထောင်စု*	အဓိက အလုပ်အကိုင် %	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
၁	*စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၇၅	၁၉%		မိုးစပါးနှင့်ပဲတီစိမ်းအဓိက စိုက်ပျိုးကြသည်။

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၂	***တိရိစ္ဆာန် မွေးမြူရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				နွား၆၈ကောင်ကို(၂၆)အိမ်ထောင်စုက ပိုင်ဆိုင်သည်။ ကျွဲ ၁၀ကောင်ကို(၁)အိမ်ထောင်စုကပိုင်ဆိုင်သည်။ ဆိတ်၁၆ကောင်ကို(၅)အိမ်ထောင်စုကပိုင်ဆိုင် သည်။ဘဲ ၈၉၁ကောင်ကို (၂၃) အိမ်ထောင်စုက ပိုင်ဆိုင်သည်။ ဝက်၂၅၇ကောင်ကို (၁၂၃) အိမ်ထောင်စုကပိုင်ဆိုင်သည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီ အလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၃	***ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၄	***သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၆	***လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၇	***ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၁.၂%		အိမ်ဆောက်၊ပရိဘောဂများ ပြု လုပ်ကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၈	***ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄	၁%		ဆိုင်ကယ်ပြုပြင် (၂)၊ ကား ပြုပြင်(၂)
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၉	***ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃	၀.၅%		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၀	***လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၉	၂%	၂	ကုန်စုံဆိုင်၊ဈေးဆိုင်နှင့်စိုက်ပျိုး ရေးပွဲစားများဖြစ်ကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၁	***ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၀.၅%		လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လုပ်ငန်း လုပ်ကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင် *အိမ်ထောင်စု*	အဓိက အလုပ်အကိုင် %	တွဲဖက် အလုပ်အကိုင်	မှတ်ချက်
၁၂	*ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၃	*ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၄	*အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၅	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေး နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊	၁၄	၃%		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၆	*ပညာရေး*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၇	*ကျန်းမာရေး*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၈	*လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၉	**အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ(အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ)**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊	၂၉၇	၇၄%		လယ်ယာမရှိဘဲတစ်နေ့လုပ်
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				တစ်နေ့စားများ ဖြစ်ကြသည်။
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၂၀	**ပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊				
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

မှတ်ချက်။ ။ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ကြသော အိမ်ထောင်စုမှာ၁၉%သာရှိကြပြီး ၇၄%ရှိသော လယ်ယာမဲ့များမှ စိုက်ပျိုးချိန်နှင့်ရိတ်သိမ်းချိန်များတွင် လယ်ပိုင်ရှင်များထံလုပ်ကိုင်နေကြရသည်။ လယ်ယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုအများစုက လုပ်အားကိုလယ်ပိုင်ရှင်များထ ံကြိုရောင်းပြီး ငွေထုတ်ယူစားသုံးသည့် အလေ့အထ ရှိသည်။

၁.၃။ စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ

၁.၃.၁။ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ

ဇယား (၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ၊အနည်း အကျဉ်း)	ရေအရင်းအမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ရေ ပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၆၀၉	သင့်	မရ	မိုးရေ(၆၀၉)ဧက
ယာ	–	–	–	–
ဥယျာဉ်	–	–	–	–
အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း	–	–	–	–

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ၊အနည်း အကျဉ်း)	ရေအရင်းအမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ရေ ပေးနိုင်သည့်ဧက)
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ	–	–	–	–
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	–	–	–	–
စားကျက်မြေ	၂	သင့်	ရရှိ	–
ပလပ်မြေ	၁၀	ညံ့	မရ	–
ဖုန်းဆိုးမြေ	–	–	–	–
အခြားသစ်တော မြေ	–	–	–	–
အခြား	–	–	–	–
စုစုပေါင်း				

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့်နေရာအမျိုးအစား ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ လယ်မြေဧကပေါင်း(၆၀၉)ဧကအား (၆၅)အိမ်ထောင်စုက ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ နောက်ထပ်တိုးချဲ့ စိုက်ပျိုး ရန် မြေနေရာမရှိတော့ပါဟု သိရသည်။ အိမ်ထောင်စုအများစုမှာ လယ်ကူလီများဖြစ်ကြပြီး စိုက်ပျိုးရေး နှင့် အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသူမှာ လူနည်းစုသာ ဖြစ်ကြသည်။ ခရမ်းရေကျော်ချောင်းရှိ နေသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အသုံးဝင်မှုနည်းပါးသည်။ မိုးရေကိုသာအဓိက အားထားကြသည်။

၁.၃.၂။ ဓါတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ဇယား(၄) ဓါတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်၊နည်း၊မရှိ)	လက်လှမ်းမှီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/လက်လှမ်းမမှီ)
ကာဗွန်(ဓါတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	–
ဓါတ်သတ္တု(ကျောက်မျက်၊သတ္တု၊ကျောက်၊ ကျောက်မီးသွေး၊သဲ) စသည့်	မရှိ	–
အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်		
တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း	ခက်
အပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	သင့်	ခက်

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၁.၄။ ဥစ္စာဓနအဆင့်အနေအထား

ဇယား(၅) ဥစ္စာဓနအဆင့်အနေအထား

အကြောင်းအရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	လယ်ဧက(၁၅–၂၀)	လယ်ဧက(၅–၁၀)	လယ် (၅) ဧကအောက်	လယ်ယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ	တိုက်၊ပျဉ်ထောင်အိမ်အကြီး	ပျဉ်ထောင်အိမ်အကြီး	ပျဉ်ထောင်အိမ်	ဓနိမိုး၊ထရံကာ သွပ်မိုး၊ ထရံကာ
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက်၊ ထယ်စက် ခြွေလှည့်စက် နွား(၂–၃)ကောင် ဝက်	ထယ်စက် နွား(၁–၂)ကောင် ဝက်	နွားတစ်ကောင် ဝက်၊ကြက်	လက်လုပ်လက်စား ဝက်၊ကြက်
စီးပွားရေးလုပ်ငန်း	လယ်လုပ်ငန်း	လယ်လုပ်ငန်း	လယ်လုပ်ငန်း	ကျပန်း
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ဆိုင်ကယ်၊ဖုန်း တီဗွီ၊ မီတာခွက်	ဆိုင်ကယ်၊ ဖုန်း၊ တီဗွီ၊ ဆိုလာကြီး	ဆိုင်ကယ်၊ ဖုန်း ဆိုလာသေး	–
စုစုပေါင်း(၄၀၄) အိမ်ထောင်စု	**၅၃**	**၁၀၉**	**၁၂၇**	**၁၁၅**

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၁.၅။ ဝမ်းစာဖူလုံမှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

၁.၅.၁။ ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၆) ချေးငှားခြင်းမပြုဘဲ ထမင်းပုံမှန်/နပ်မှန်အောင် စားသောက်နိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု%	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၁၁	၃၇%	နေ့စားကျပန်း၊ အကြွေးယူခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ (လုပ်အား ကြိုတင်ရောင်းစား)
၃ လ နှင့် ၅ လ အထိ	၆	၂၀%	နေ့စားကျပန်း၊ အကြွေးယူခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ (လုပ်အား ကြိုတင်ရောင်းစား)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု%	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၆လမှ၁၂လအထိ	၁၃	၄၃%	နေ့စားကျပန်း၊ အကြွေးယူခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ (လုပ်အား ကြိုတင်ရောင်းစား)

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

မှတ်ချက်။ ။ နေ့စာကျပန်းသမားများဟာ ကြိုတင်ယူထားသည့် လုပ်အားအကြွေးများနှင့် ငွေကြေးများကို လုပ်အားခရသည့်လများတွင် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ဈေးဆိုင်များတွင် ဆပ်နိုင် သလောက်ဆပ်ပြီး နောက်တိုးယူအကြွေးထားတတ်ကြသည်။

၁.၅.၂။ ထိခိုက်လွယ်သောလူပုဂ္ဂိုလ်အုပ်စု

ဇယား(၇) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုသော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေနေ

အကြောင်းအရာ	ရှင်းလင်းချက်/ဖော်ပြချက်	ကျား	မ	ပေါင်း
သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀နှစ် နှင့်အထက်	မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိ	၁၅	၃၀	၄၅
မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိ	–	၅	၅
		အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်		
အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများ	၂၈		
မုဆိုးဖို / တစ်ခုလပ်	ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများ	၁၃		
ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသူ	-		

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၁.၅.၃။ ကျေးရွာရှိထိခိုက်လွယ်မှုဖြစ်နိုင်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၈) ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	လတ်	လက်လုပ်လက်စားများသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၂	သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု (မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ...)	လတ် (မိုးရေလုံလောက်)	လယ်တိုးချဲ့ရန် မြေမရှိ၊ မြေဆီဩဇာကြွယ်ဝမှုအားနည်းလာသည်။
၃	ရေကြီးခြင်း	မြင့်	မိုးများလျှင်လယ်မြေများ ရေလွှမ်းပြီးစပါးများ ပျက်စီးတတ်သည်။
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	မိုးများလေ့ရှိသည်။ (နှစ်စဉ်နီးပါး)
၅	မုန်တိုင်း	နိမ့်	–
၆	လျှော်	နိမ့်	–
၇	မီးဘေး	နိမ့်	–
၈	ဆားငံရေဝင်မြေ	နိမ့်	–
၉	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	နိမ့်	–
၁၀	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	နိမ့်	–
၁၁	ငှက်ဖျားရောဂါ	နိမ့်	–
၁၂	တီဘီရောဂါ	နိမ့်	–
၁၃	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နိမ့်	–
၁၄	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ(IDP)	–	–
၁၅	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	–
၁၆	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	–

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၁.၅.၄။ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

ဇယား (၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

စဉ်	အမျိုးအစား	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	လတ်	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါး
၂	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု	လတ်	ဝမ်းစာမဖူလုံ၊အလုပ်မနိုင်

စဉ်	အမျိုးအစား	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၃	မြေယာမဲ့၊ဆင်းရဲသားတောင်သူ	လတ်	ဝမ်းစာမဖူးလုံ၊ လုပ်အားကိုကြိုရောင်းပြီး စားသောက်နေကြရသည်။ တစ်ချို့မှာ ရန်ကုန်၊ မော်လမြိုင်၊ ဘားအံ စသော မြို့ကြီးများသို့ထွက်ခွာပြီး အထည်စက်ရုံ နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင် ကြသည်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ်ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သောအိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါထူပြောသောဒေသ	နိမ့်	–
၅	မြစ်ကမ်းဘေးနေလူထု	–	–
၆	မတော်မဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident)	နိမ့်	–
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းခံရ သူများ(IDP)	–	–
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	–	–
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	–	–
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	လတ်	ဝမ်းစာမဖူးလုံ၊ လုပ်အားကိုကြိုရောင်းပြီး စားသောက်နေကြရသည်။ တစ်ချို့မှာ ရန်ကုန်၊ မော်လမြိုင်၊ ဘားအံစသော မြို့ ကြီးများသို့ထွက်ခွာပြီး အထည်စက်ရုံ နှင့် ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင် ကြသည်။
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမ့်	ဟိန္ဒူဘာသာကိုးကွယ်သော လူနည်းစု တစ်စု ရှိသည်။
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဇရိယာ	–	–
၁၃	နယ်စပ်ဒေသ	–	–
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	–	–
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	–	–
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	–	–
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်း သူများ	နိမ့်	–

စဉ်	အမျိုးအစား	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၈	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	လတ်	ရပ်ဝေးဒေသသို့ ထွက်ခွာလုပ်ကိုင်သူများ အတွက် အဘက်ဘက်မှ မလုံခြုံမှုရှိ နေနိုင်သည်။ ရောဂါကူးစက်မှု စသည်တို့ဖြစ်နိုင်သည်။
၁၉	ကားသမား	နိမ့်	–
၂၀			

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်များ(၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂။ ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ

၂.၁။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ

၂.၁.၁။ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၀) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ ကျား	မ	ပေါင်း	လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်းသူ များ (၄/၅)	စွမ်းဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
၁	ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝေါပကအဖွဲ့	၃	၁၆	–	၁၆	ဘာသာရေးနှင့် ဆိုင်သောကိစ္စ အရပ်ရပ်နှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေးများ	၄	၆
၂	နာယကအဖွဲ့ (ရပ်မိရပ်ဖ)	၂	၅	–	၅	ရပ်ရေးရွာရေး	၄	၆
၃	ရပ်ရွာလူမှုရေး အသင်း	၂	၈၀	၈၀	၁၆၀	သာရေးနာရေး ကိစ္စအားလုံး	၄	၆
၄	ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အသင်း	၂	၃၅	၁၅	၅၀	လူနာတင်ယာဉ်၊ အရေးပေါ်လူနာ ဆေးရုံသို့လိုက်ပို့ ပေးခြင်း	၄	၆
၅	ကျောင်း အကျိုး တော်ဆောင်	၂	၁၀	–	၁၀	ကျောင်းကိစ္စနှင့် သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင် ကြသည်။	၄	၇

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်းသူ များ (၄/၅)	စွမ်းဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၆	မိဘဆရာ အ သင်း	၂	၁၀	–	၁၀	ကျောင်းသား/သူ များနှင့် ကျောင်း ကိစ္စ အဝဝတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင် ကြသည်။	၄	၇
၇	နေ့ကလေး ထိန်းကျောင်း (ပုဂ္ဂလိက)	၂	–	၄	၄	ကလေးသူငယ် များထိန်းကျောင်း ခြင်းနှင့်မူကြို စာသင်ပေးခြင်း များလုပ်ဆောင် ကြသည်။	၄	၆

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

မှတ်ချက်။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ -ဥပမာ- အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း

(၇) သင့်

(၈) ညံ့ (အားနည်း)

၂.၁.၂။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အပံ့များအတွက် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခြေအနေ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့များ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	–	–	–
၂	–	–	–
၃	–	–	–
၄	–	–	–

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

မှတ်ချက်။ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး အစိုးရမဟုတ်သော နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းနှင့် အခြားအစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၏ အထောက်အပံ့တစ်ခုမျှမရရှိကြပါ။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ(ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

၂.၂။ စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ

၂.၂.၁။ စိုက်ပျိုးရေးသီးနှံ

၂.၂.၁.၁။ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား (၁၂) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှု အရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၃၂၈	၈၁.၄၄%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ဧကအောက် (၁ဟတ်တာထိ)	၁	၀.၂၄%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှု အရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြင်သတ်မှတ်ချက်
၃	၂.၅ ဧက မှ ၅ ဧကထိ (၂ ဟတ်တာထိ)	၁၉	၄.၄၅%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧက မှ ၁၂.၅ ဧကကြား (၂-၅ ဟတ်တာထိ)	၄၉	၁၂.၁၃%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧကအထက် (၅ ဟတ်တာနှင့် အထက်)	၆	၁.၄၉%	တောင်သူကြီး
	ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း	**၄၀၄**	**၁၀၀ %**	

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၂.၁.၂။ အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၃) ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု (တနှစ်ပတ်လုံး/ရာသီအလိုက်)
၁	ဆည်	–	–	–
၂	ရေလွှဲဆည်	–	–	–
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	–	–	–
၄	ဆည်မြောင်း	–	–	–
၅	အဝီစိတွင်း	–	–	–
၆	လက်ငင် ရေတွင်း	–	–	–
၇	မိုးရေ	–	၆၀၉	မိုးရေ ဖြင့်သာစိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ မိုးတွင်း၌ မိုးစပါးစိုက်ပျိုးပြီး ဆောင်းတွင်း၌ ပဲတီစိမ်း စိုက်ပျိုးကြသည်။

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

မှတ်ချက်။ ။စိုက်ရေးပျိုးရေးအတွက် မိုးရေကိုသာအဓိက အားကိုးကြသည်။ ရွာနံဘေးတွင် စီးဆင်းနေသော ခရမ်းရေကျော်ချောင်းမကိုသုံးစွဲသူအလွန်နည်းပါသည်။

၂.၂.၁.၃။ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၄) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	ကေ	ယူနစ်	သီးနှံထွက်မှု			သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ	သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျှမ်းမျှ				
စပါး	၁	တင်း	၄၀	၇၀	၅၅	မိုး (ဇွန်–အောက်) ၅လ	နိမ့်	နိမ့်	စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် အမြတ်ရရှိမှု မကာမိပါ။
ပဲတီစိမ်း	၁	တင်း	၈	၂၀	၁၄	နို–ဖေ ၄လ	လတ်	မြင့်	ဈေးကောင်း လျှင်ကောင်း သလောက် အမြတ်ရပြီး အရှုံးသိပ် မရှိ သောသီးနှံ ဖြစ်သည်။

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်များ(၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၂.၁.၄။ လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ (လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုများ)

ဇယား(၁၅) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

စက်အမျိုးအစား	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ရွာပိုင်ဆိုင်မှု	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
ထွန်စက်	၆	–	၆ အိမ်ထောင်စုမှ ၆ လုံးပိုင်ဆိုင်သည်။
ရိတ်သိမ်းစက်	၁	–	၁ အိမ်ထောင်စုမှ ၁ လုံးပိုင်ဆိုင်သည်။
လက်တွန်းထွန်စက်	၃၆	–	၃၆ အိမ်ထောင်စုမှ ၃၆ လုံးပိုင်ဆိုင်သည်။
ခြွေလှေ့စက်	–	–	–
ရေစုပ်စက်	၄၀	–	၄၀ အိမ်ထောင်စုမှ ၄၀ လုံးပိုင်ဆိုင်သည်။
ခြေနင်းရေတင်စက်	–	–	–
မျိုးစေ့ချစက်	–	–	–
မြက်ရိတ်စက်	–	–	–

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၂.၁.၅။ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်သည့် အခြေအနေကောင်းများ

ဇယား(၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ရှိ/မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ (စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီဩဇာ)	ရှိ	တစ်နှစ်လျှင် နှစ်သီးစိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ စပါးနှင့်ပဲစိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။
ရေအရင်းအမြစ်	ရှိ	ချောင်းမကြီးတစ်ခုရှိသည်။ သို့သော် အသုံးပြုသူနည်းသည်။ ရေငံဝင်တတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်
သဘာဝမြေဆွေး၊ဩဂဲနစ်	ရှိ	သဘာဝမြေဆွေး၊ကောက်ရိုးဆွေးသုံးစွဲသူအနည်းငယ်သာရှိသည်။
ဩဂဲနစ်ပိုးသတ်ဆေး	မရှိ	ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများကိုပိုမိုအားထားကြသည်။
ချေးငွေရရှိမှု	ရှိ	မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်နှင့် သမအဖွဲ့မှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ကန့်သတ်မှုရှိသည်။ တစ်ဧကလျှင် တစ်သိန်းချေးပေးပြီး အများဆုံးမှာ ၁၀ ဧက အထိသာ ထုတ်ချေးပေးသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	ရှိ	လယ်ယာသုံးပစ္စည်းများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများကို ခရမ်းမြို့မှ လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ကြသည်။
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	ရှိ	စိုက်ပျိုးရေးဆေးကုမ္ပဏီများထံမှ ရရှိသော်လည်း အပြည့်အဝရရှိရန် ခက်ခဲသည်။ ၎င်းတို့၏ကုန်ပစ္စည်းပေါ်တွင်သာ အားပြုရောင်းချကြပြီး၊ အကျိုးအမြတ်ကိုအဓိကထားသည်။သီးနှံစီမံခန့်ခွဲ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြီးပြည့်စုံသော နည်းပညာများပေးရန် အားနည်းသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	ရှိ	ပွဲစားများမှတဆင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင်ခရမ်းမြို့သို့ တက်ရောက်ရောင်းချခြင်း။ ပဲပွဲရုံ၊ စပါးပွဲရုံများ ခရမ်းမြို့တွင်ရှိ၍ ကုန်သွယ်မှု အားကောင်းသည်။ လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းကြသည်။
အခြား(၁)	–	
အခြား(၂)	–	
အခြား(၃)	–	

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၂.၁.၆။ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ရှိ/မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေယာအသုံးချနိုင်မှု	ရှိ	လယ်မြေတိုးချဲ့ရန်မရှိခြင်း၊ မြေကြီးဖွဲ့စည်းပုံများ ယိုယွင်းပျက်စီးလာခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာသုံးစွဲမှုများပြား လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီးလက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ချေးငွေရရှိရန်ခက်ခဲ၊ လိုချင်သောပမာဏအထိ တောင်သူများအား မထုတ်ချေးပေးနိုင်။
သွင်းအားစုတတ်နိုင်မှု	ရှိ	ငွေကြေးအရင်းအနှီးမရှိ
ကျွမ်းကျင်လုပ်သားရှားပါးမှု	မရှိ	အလုပ်သမာများပြီး အလုပ်အကိုင်ရှားပါးနေခြင်း။
ဆည်မြောင်းရေရရှိမှု	–	
မိုးရေမလုံလောက်မှု	မရှိ	မိုးရေကို အဓိကမှီနေရသော်လည်း မိုးများလွန်းလျှင် လယ်မြေရေလွှမ်းသည့်ဒဏ်ကိုခံနေရတတ်သည်။
စိုက်ပျိုးရေသွင်းအားစုများအချိန်မှီအသုံးပြုနိုင်မှု	မရှိ	အချိန်မှီရရှိနိုင်ပါသည်။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါ	မရှိ	ကျရောက်မှုအကြီးအကျယ်မရှိပါ၊
နည်းပညာအကူအညီနှင့်နည်းလမ်းများ	မရှိ	စိုက်ပျိုးရေးဆေးကုမ္ပဏီတစ်ချို့ထံမှ ရရှိနိုင်သည်။ စမ်းသပ်ကွက်များပြုလုပ်ခြင်း၊ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် နည်းပညာအကူအညီများရရှိ ကြ သည်။
ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	ခရမ်းဈေးကွက်နှင့် နီးစပ်သည်။ ဖရဲစိုက်တောင်သူအချို့မှ မူဆယ်အထိ တိုက်ရိုက် စုပေါင်း၍ ရောင်းချကြသည်။
အစိုးရမူဝါဒနှင့်စီမံချက်အထောက်အပံ့များ	မရှိ	–
အခြား(၁) ဈေးကွက်	ရှိ	–
အခြား(၂)	–	–
အခြား(၃)	–	–

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၂.၂။ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း

၂.၂.၂.၁။ မွေးမြူရေးပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း(အိမ်ထောင်စု)

တောင်သူလယ်သမားများသည် လွန်ခဲ့သောသုံးနှစ်ခန့်မှစပြီး ကျွဲနွားများမွေးမြူမှုကို စွန့်လွှတ်လာကြပြီး ခေတ်မီစက်ကိရိယာများဖြင့် အစားထိုးလုပ်ကိုင်လာကြသဖြင့် မွေးမြူရေးကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ မွေးမြူလာကြသည်။ မွေးမြူရေးကို ဦးစားပေးလုပ်ကိုင်မှုနည်းပါးလာသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဇယား (၁၈) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး		
နွား	၂၆	၆၈ ကောင်ကို(၂၆)အိမ်ထောင်စုကပိုင်ဆိုင်သည်။
မြင်း	–	–
ကျွဲ	၁	၁၀ ကောင်ကို(၁)အိမ်ထောင်စုကပိုင်ဆိုင်သည်။
မြည်း	–	–
လား	–	–
ဆိတ်	၅	၁၆ကောင်ကို (၅) အိမ်ထောင်စုကပိုင်ဆိုင်သည်။
သိုး	–	–
ဝက်	၁၂၃	၂၅၇ကောင်ကို (၁၂၃)အိမ်ထောင်စုကပိုင်ဆိုင်သည်။
ကြက်	၂၁၇	၁၂၃၇ကောင်ကို(၂၁၇)အိမ်ထောင်စုကပိုင်ဆိုင်သည်
ဘဲ	၂၃	၈၉၁ကောင်ကို (၂၃) အိမ်ထောင်စုကပိုင်ဆိုင်သည်။
အခြား	–	–
ငါးလုပ်ငန်း		
ငါးကန်	–	–
ပုဇွန်ကန်	–	–
ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	–	–
ကမ်းလွန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	–	–
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	–	–

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်များ(၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၂.၂.၂။ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စားကျက်မြေ	၂၈က
ရေရရှိမှု	မိုးရေ၊ ကန်ရေရရှိပြီး မွေးမြူကြသည်။
တိရိစ္ဆာန်မျိုး	ဒေသမျိုးများအားအလွယ်တကူရှာဖွေရရှိနိုင်သည်။
ဈေးငွေ	မရှိ (တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဈေးငွေမရှိသလို၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာမွေးမြူကြသည်။)
သွင်းအားစုဈေးကွက်	–
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	ခရမ်းမြို့မှ တိရိစ္ဆာန်ဆရာဝန်များ ရံဖန်ရံခါလာတတ်သည်။

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	ဝယ်လိုအားကောင်းသဖြင့် ရောင်းချရန်လွယ်ကူ၊ စားသုံးသူဈေးကွက်သို့ ပို့ဆောင်ရောင်းချကြသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမြေနေရာရှိမှု	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ မွေးမြူကြသဖြင့် ပြဿနာမရှိပါ။
အခြား(၁)	–

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၂.၂.၃။ အသား/ငါးထုတ်လုပ်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် ပြဿနာနှင့်စိမ်ခေါ်မှု

ဇယား(၂၀) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ဈေးငွေလက်လှမ်းမှီမှု	မွေးမြူရေးအတွက်ဈေးငွေရရှိမှုမရှိပါ။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	အနည်းငယ်သာရှိသည်။
မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဆိုင်ရာဗဟုသုတ	မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဆိုင်ရာ ဗဟုသုတနည်းပါးကြသည်။
စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် လိုင်စင်လက်လှမ်းမှီမှု	–
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် လက်လှမ်းမှီမှု	–
ငါးဖမ်းခွင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားမှု	–

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၂.၃။ စိုက်ပျိုးမွေးမျိုးရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ

၂.၂.၃.၁။ စိုက်ပျိုးမွေးမျိုးရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများ

ဇယား (၂၁) စိုက်ပျိုးမွေးမျိုးရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များထုတ်လုပ်ခြင်း				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း				လတ်(လက်သမားနှင့် ပန်းရံများ လုပ်အားခ အနည်းငယ် တိုးမြင့်လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်)
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၄			လုပ်ငန်းအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး လည်ပတ်မှု ကောင်းမွန်ပါသည်။
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊အပ်ချုပ်)	၃			ပုံမှန်လည်ပတ်နေသည်။ ဝင်ငွေအသင့်အတင့်ရရှိသည်။
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်း ဝယ်ရေး(ဈေးဆိုင် ၉ ဦး၊ သီးနှံပွဲစား ၂ ဦး)	၁၁			အကြွေးယူမှုများပြီး လည်ပတ်နိုင်အောင် ရုန်းကန်နေရပါသည်။ ပဲနှင့်စပါးပွဲစားများဖြစ်ကြပြီး ကြိုတင်ငွေများထုတ်ပေးလေ့ရှိသည်။ အဆင်ပြေမှုရှိသည်။
၈	ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း	၂			လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ဖြစ်ပြီး ဝင်ငွေရရှိမှု ကောင်းမွန်ကြသည်။
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)	၁၄			ဌာနအစုံတွင် လုပ်ကိုင်ကြသည်။ (မည်သည့်ဌာနများတွင် လုပ်သည်ကို မမေးခဲ့ပေ)ပုံမှန်လစာရခြင်းနှင့် လစာတိုးလာခြင်းကြောင့်စီးပွားရေး တွက်ခြေကိုက်မှုကောင်းသည်

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁၃	ပညာရေး				
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ				
၁၆	အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ (အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ)	၂၉၇			အလုပ်အတည်တကျ မရှိသူများနှင့်လက်လုပ်လက်စားများ ပါဝင်သည်။ လုပ်အားကို ကြိုတင်ရောင်းချပြီး ကြိုငွေဖြင့် သုံးစွဲကြသည် (မည်သည့် လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သည်ကို မမေးမြန်းခဲ့ပေ)
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင်လုပ်ကိုင်သူများ				

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၂.၃.၂။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

အခွင့်အလမ်းများ	ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
အလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေများပြားခြင်း	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ခြင်း၊
ရန်ကုန်မြို့နှင့်နေ့ချင်းပြန်လွယ်ကူစွာသွားလာနိုင်ခြင်း	လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာ အထောက်အပံ့အားနည်းခြင်း။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအထူးကောင်းမွန်ခြင်း။	
ခရမ်းမြို့နှင့် (၃)မိုင်သာဝေးကွာခြင်း။	

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၃။ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၃) ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (ကီလိုမီတာ)	ခရမ်းမြို့(၅)မိုင်	ရန်ကုန်(၅၀)မိုင်

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကားလမ်းကောင်းမွန်ခြင်း (ကား၊ လိုင်းကား၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်)	ကားလမ်းကောင်းမွန်ခြင်း (ကား၊အငှါးလိုင်းကား၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်)
ကုန်စည်အမျိုးအစား နှင့်ဝန်ဆောင်ပေးနိုင်မှု	စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များ၊ လူသုံးကုန်၊ ဆေးဝါး၊ အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း၊ စားသောက်ကုန်၊ အဝတ်အထည်	စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များ၊ လူသုံးကုန်၊ဆေးဝါး၊အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း၊ စားသောက်ကုန်၊အဝတ်အထည်
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦးနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	ကောင်း	ကောင်း

ရည်ညွှန်း–ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်များ(၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၄။ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိမှုအလွန်နည်းပါးသည်။ချေးငွေအစီအစဉ်ကိုအလွန်စိတ်ဝင်စားမှုရှိကြသည်။

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ်	စိုက်ဘဏ်	၁နှစ်	.၇၅%	မလို	ချေးငွေထုတ်ချေးသည့်အချိန်မှအပ လိုအပ်သလိုထုတ်ချေးရန်မလွယ်ကူခြင်း
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်	–	–	–	–	–
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍအဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ငွေချေးအစီအ စဉ်	–	–	–	–	–
ငွေချေးပေးသူ	လယ်သမာကြီးများကလုပ်အားကြိုဝယ်သည့်နည်းဖြင့်ငွေထုတ်ချေးကြသည်။ (ပုဂ္ဂလိက)	ရာသီအ လိုက်	၇–၁၀%	မလို	သူတို့ယုံကြည် စိတ်ချသည့်သူများကိုသာ ထုတ်ချေးခြင်း

ဈေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ဈေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
အပေါင်ဆိုင်	–	–	–	–	–
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	အရေးပေါ်	နှစ်ဦးသဘောတူညီမှု	၅–၁၀%	လို/မလို	ဈေးငွေရရှိရန်မလွယ်ကူပါ။

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၅။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းအပါအဝင် ပါတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

၂.၅.၁။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့ အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီလွှာဖော့ကြွယ်ဝမှု	ရှိ	မြေဆီလွှာဖော့ကြွယ်ဝမှုအားနည်းလာသည်။
အပင်မျိုးစိတ်များ	မရှိ	
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	ရှိ	သို့သော်ပိုးသတ်ဆေးရှိ၊စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များနဲ့ဆက်သွယ်၍ကာကွယ်နှိမ်နှင်းနိုင်သည်။
ရေအရင်းအမြစ်	မရှိ	–
ငါးမျိုးကွဲများ	ရှိ	လျှပ်စစ်လျှော့တိုက်၍ ငါးဖမ်းမှုများရှိသည်။
အခြားတိရိစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မရှိ	–
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	ရှိ	မြစ်၊ချောင်းထဲမှာ စွန့်ပစ်ကြသဖြင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုအသိ နည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၅.၂။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်း

ဇယား (၂၆) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်း

အမျိုးအစား	အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ (နည်း/လတ်/များ)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်	လက်ရှိဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးအလေ့အကျင့်များ
ရေလွှမ်းမိုးခြင်း	လတ်	လူနေအိမ်၊ လယ်စပါးများ ပျက်စီးဆုံးရှုံး ကြသည်။	ရေနုတ်မြောင်းများမရှိ၍ ရေထွက်မည့်နေရာ မရှိ။

အမျိုးအစား	အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေ (နည်း/လတ်/များ)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်	လက်ရှိဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအလေ့ အကျင့်များ
မီးဘေး	နည်း	နွေရာသီမှာမီးဘေးကိုသတိထားရ သည်။	မရှိ
မုန်တိုင်း	နည်း	ပင်လယ်နှင့်နီးသဖြင့်မုန်တိုင်းအဖျား ရိုက်သည့်ဒဏ်ရှိ (ဥပမာ။နာဂစ်ဒဏ် ခံခဲ့ရသည်)	မရှိ
မိုးခေါင်ခြင်း	နည်း	မိုးများသည့်ဒဏ်ကိုသာခံနေရသည်။	မိုးခေါင်မှုမရှိ။
အအေးလှိုင်း	နည်း	–	မရှိ
တိရိစ္ဆာန်ရောဂါ ဖြစ်ပွါးမှု	နည်း	ရာသီလိုက်အနည်းငယ်ရှိ	မရှိ
လူရောဂါဖြစ်ပွါးမှု	နည်း	မိုးဦးရာသီမှာကလေးများသွေးလွန် တုပ်ကွေးဖြစ်တတ်သည်။	မရှိ

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၆။ ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှု

၂.၆.၁။ စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၂၈) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း

ပညာရေး	ကျား	မ	ပေါင်း	၉နှစ်နှင့်အထက်၊ ကျောင်းနေ လူဦးရေ၏ %
လုံးဝကျောင်းမနေသူများ	၃၄	၂၈	၆၂	၃.၇ %
ဘာသာရေးအခြေပြုပညာရေး	၁၀၂	၁၀၆	၂၀၈	၁၂ %
မူလတန်းတက်ရောက်သူဦးရေ	၁၉၄	၂၂၂	၄၁၆	၈၅.၇%
အလယ်တန်းတက်ရောက်သူဦးရေ	၂၅၂	၂၈၅	၅၃၇	၅၈.၈%
အထက်တန်းတက်ရောက်သူဦးရေ	၁၅၃	၁၆၀	၃၁၃	၂၄.၁၂%
တက္ကသိုလ်တက်ရောက်သူဦးရေ	၂၇	၃၃	၆၀	၃.၈၈%
၉ နှစ်အထက်လူဦးရေပေါင်း	၇၄၀	၈၀၆	၁၅၄၆	

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

မှတ်ချက်။ ။ ပညာရေးနှင့်ပတ်သတ်ပြီး လုံးဝကျောင်းမနေသူဦးရေသည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ (၃.၈၈%) သာရှိသည်ကိုတွေ့ရသဖြင့် ပညာရေကိုအလေးထားသည်ဟု ကောက်ချက်ဆွဲလို့ရသည်။ ဘုရားပျိုကျေးရွာအုပ်စုတွင် ဘုရားပျိုကျေးရွာရှိ အထက်တန်းကျောင်းတစ်ခုကိုသာ အားကိုးနေရပြီး

ကျောင်းသားဦးရေ(၁၀၀၀)ကျော်အတွက် စာသင်ဆောင်မလုံလောက်သည့်ပြဿနာ ကြုံတွေ့နေရသည်။ အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်း ပြီးဆုံးအောင်မတတ်ဘဲ မိသားစုဝမ်းစာအခက်အခဲကြောင့် ကျောင်းထွက်ရသူ အသင့်အတင့်ရှိသည်။ ကျောင်းအားကစားကွင်းပြုလုပ်ရန် မြေနေရာ အခက်အခဲ ရှိနေသည်။

၂.၆.၂။ ကျောင်းအပ်နှုန်း

ဇယား (၂၈) ကျောင်းအပ်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၁၉၄	၂၂၂	၄၁၆	၃၂%
အလယ်တန်း(၁၀-၁၄နှစ်)	၂၅၂	၂၈၅	၅၃၇	၄၁%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆နှစ်ကြား)	၁၅၃	၁၆၀	၃၁၃	၂၄%
တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊သူ	–	၃၀	၃၀	၃%

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၆.၃။ စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေ

ဇယား (၂၉) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			အလယ်တန်းကျောင်း		
ရွာမှအကွာအဝေး(ကီလိုမီတာ)	–			ရွာတွင်း		
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	–			ခြေလျင်၊စက်ဘီး၊ဆိုင်ကယ်		
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊အနံ၊အမြင့်)	–			၁၂၀×၉၀×၃၀ (တစ်ထပ် ဆောင် ၄ လုံး) ၁၃၀×၉၀×၄၀ (နှစ်ထပ်ဆောင် ၁ လုံး)		
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	–			သွပ်မိုး၊အုတ်ညှပ်၊ကွန်ကရစ်ခင်း		
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	–			လုံလောက်မှုမရှိ		
ကျောင်းဆရာဦးရေ	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
	–	–	–	၅	၃၄	၃၉

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၆.၄။ ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၀) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	၃၉
ဆရာ - တပည့်- အချိုး	၁:၃၂
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မူလတန်းမှာကျောင်းထွက်မှုမရှိဘဲအလယ်တန်းမှာကျောင်းထွက် နှုန်း မြင့်သည်။
မသန်စွမ်းသူများအတွက်ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	အစိုးရကထောက်ပံ့ပေးသည်။ မိဘများမှ လိုအပ်သောကျောင်းသုံးကိရိယာများဝယ်ပေးကြသည်။
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	နည်းပါး၊အိမ်ထောင်စုအားလုံးနီးပါးကျောင်းထားကြသည်။ (ဆင်းရဲသော်လည်း ပညာရေးကိုအလေးထားကြသည်။)
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	ကျောင်းလေ့လာရေးခရီးစဉ်များနှင့် ကျောင်းကိစ္စများကို အတတ်နိုင်ဆုံးစီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၇။ ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

၂.၇.၁။ အဖြစ်များသောရောဂါ

ဇယား (၃၁) အဖြစ်များသောရောဂါ

၁.သွေးလွန်တုပ်ကွေး	၂.	၃.	၄.
၅.	၆.	၇.	၈.

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၇.၂။ ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၂) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ကျန်းမာ ရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (ကီလိုမီတာ)	အခန်း/ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ / မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ(လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန	ရွာတွင်း	မရှိ	ဆရာဝန်.... သူနာပြု.... သားဖွားဆရာမ....၁ ကျန်းမာရေးလုပ်သား...	မလုံ လောက်	ကုတင်၁၀လုံးဆန့်ဆေးခန်းတစ်ခုအားကျေးရွာကလှူဒါန်းထားသည်။
ဆေးရုံ (ခရမ်းမြို့)	၁၂	ရှိ	ဆရာဝန်..........၄ သူနာပြု........၇ သားဖွားဆရာမ..... ကျန်းမာရေးလုပ်သား .	လုံ လောက်	–
ဆေးဆိုင်	မရှိ	မရှိ	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ	လက်လှမ်းမှီမှု ဆေးဝါး.... သိုလှောင်ပုံစနစ်... အအေးခန်းစနစ်	–

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၈။ ရေနှင့်သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ

၂.၈.၁။ သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၃) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း / အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	–	–	–	–	–	–
အဝီစိတွင်း	–	–	–	–	–	–
အဝီစိတွင်း၊ စက်တွင်း	၃	ကောင်း	လုံလောက်	လုံလောက်	လုံလောက်	–

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း /အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ကန်	၈	ကောင်း	လုံလောက်	လုံလောက်	လုံလောက်	–
မြစ်/ချောင်း	–	–	–	–	–	–
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	–	–	–	–	–	–
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း	–	–	–	–	–	–

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၈.၂။ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၄) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၄၀၄	ယင်လုံအိမ်သာကိုသာသုံးစွဲကြသဖြင့်ကျန်းမာရေးအသိ ပညာဗဟုသုတ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	–	
တောထိုင်	–	

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၉။ လမ်းတံတားတည်ရှိမှု

၂.၉.၁။ ကျေးရွာများတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

ဇယား (၃၅) ကျေးရွာများတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်းတံတား အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁၊၂၊၃)	ကောင်း/ ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (ကီလိုမီတာ)
				ပွင့်လင်း ရာသီ	တစ်နှစ် ပါတ်လုံး	
လမ်း (ခရိုင်ချင်းဆက်လမ်း) ချဉ်းကပ်လမ်း	၂+၄	ကောင်း	၂၀၁၂		တစ်နှစ် ပါတ်လုံး	၁၂မိုင်(ခရမ်းမြို့သို့)

၁၊ မြေသားလမ်း ၂၊ ကတ္တရာ ၃၊ ကျောက်ခင်းလမ်း ၄၊ ကွန်ကရစ်လမ်း

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

လမ်းတံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား	–	–	–	–	–
တံတား	၁၁	ကောင်း	၂၀၁၂/၂၀၁၃	–	တစ်နှစ်လုံး
ကြိုးတံတား	–	–	–	–	–
ရေပြွန်	၅	ကောင်း	၂၀၁၂/၂၀၁၃	–	တစ်နှစ်လုံး

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၉.၂။ ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၃၆) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး(ကီလိုမီတာ)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပါတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း၊ချောင်း	၁၅	၁	မိုးရာသီ	–
ပင်လယ်ရေကြောင်း	–	–	–	–

၁ “ လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၉.၃။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ဇယား (၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက်လှေ၊	လှေ၊ သမ္ဗာန်	ဆိုင်ကယ်	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီး၊ ထော်လာ ဂျီ	ဘတ်စ် ကား ၊ ထရက်ကား	လှေ	မြင်း လှည်း
အရေအတွက်	၃	–	–	၁၃၆	၁ ၊၇	၂ ၊၂	၆	–

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၁၀။ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

တစ်ရွာလုံး လျှပ်စစ်မီးရရှိလာနိုင်ရန်အတွက် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နေဆဲဖြစ်သည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းက ကျေးရွာကိုဖြတ်သွားသဖြင့် အလွယ်တကူသွယ်ယူနိုင်ပြီး၊ သွယ်ယူပြီးသော အိမ်ထောင်စုများလည်း ရှိနေသည်။ လျှပ်စစ်မီးသွယ်ယူရန်အနည်းဆုံးကျပ်(၄၀၀၀၀၀)ကုန်ကျသဖြင့် တစ်ရွာလုံးမသွယ်ယူနိုင်သေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ရွာအစည်းအဝေးကထုတ်ဖော်သွားသည်။

ဇယား (၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

အရင်းအမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိမရှိ
မဟာဓါတ်အားလိုင်း	၁၀၉	ကောင်း	မရှိ
ဆိုလာစနစ်	၂၅	ကောင်း	မရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	–	–	–
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၅	ကောင်း	ရှိ
လေစွမ်းအင်	–	–	–
ဇီဝလောင်စာ	–	–	–

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၁၁။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

အင်တာနက်ဆိုင်များသီးသန့်မရှိသော်လည်း လက်ကိုင်ဖုန်းများကို ကိုင်ဆောင်သူများက အသုံးပြုမှု ရှိသည်။

ဇယား (၃၉) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	အင်တာနက်	သတင်းစာ နှင့်ဂျာနယ်	အခြား
အရေ အတွက်	၁၉၆	၃၃	၁၀၇	–	–	–

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၁၂။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ကျေးရွာအတွင်းရှိလူငယ်များသည် သာရေးနာရေးကိစ္စများ ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် လူမှုရေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ကြသည်။ ရပ်ကွက်အလိုက် တာဝန်များခွဲဝေကြပြီး လူပျိုအုပ်စုနှင့် အပျိုအုပ်စု ဟူ၍ နှစ်စုထပ်ခွဲကာ လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ဇယား (၄၁) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

လုပ်ငန်း	ရှိ/မရှိ	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ	ဟာသပြဇာတ်၊ ဗွီဒီယိုရုံ
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	သာရေးနာရေးများတွင် ချက်ပြုတ်၊ ရေခပ်၊ ထင်းခွဲလုပ်ငန်းများအား ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးကြသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	ကျေးရွာဘုရားပွဲ၊ ကထိန်များတွင် ကူညီ လုပ်အားပေးခြင်း၊
အားကစားအဆောင်အယောင်များအား လက်လှမ်းမီမှု	ရှိ	ကျေးရွာအားကစားကွင်း၊ အားကစားပြိုင်ပွဲ၊ စသည်တိုင်းတွင် ပါဝင်ခွင့်
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများတွင် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ပါဝင်ခြင်း၊ စေတနာအကျိုးဆောင်အဖြစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ရှိ	ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းလိုစိတ်ဖြစ်ပေါ်စေရေးအတွက် လိုအပ်သော အထောက်အပံ့များ
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များအားလက်လှမ်းမီမှု	မရှိ	

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၁၃။ ကျေးရွာဘေးကင်းလုံခြုံမှုအခြေအနေ

၂.၁၃.၁ ။ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာအဆောက်အဦးများအားလက်လှမ်းမီမှု	ရှိ	ဆက်သွယ်ရေး network၊ အများသုံးတယ်လီဖုန်း (ဖုန်းလိုင်းအားလုံးနီးပါးဆက်သွယ်နိုင်သည်။)
အာမခံလုပ်ငန်းများအားလက်လှမ်းမီမှု	မရှိ	အာမခံလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ဗဟုသုတမရှိ
လူထုအခြေပြုသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးအစီအစဉ်	မရှိ	
ရဲစခန်းများအားလက်လှမ်းမီမှု	ရှိ	ခရမ်းရဲစခန်းမှလုံခြုံရေးအကူအညီများရရှိမှု

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

၂.၁၃.၂ ။ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

	လူကုန်ကူးမှု	**ခိုးမှု**	**မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု**	**အကြမ်းဖက်မှု**
ပြင်းထန်/မထန်	၂	၂	၂	၂

ရည်ညွှန်း – ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၀–၁၂၊ဩဂုတ်၊၂၀၁၅)

Note:

၁။ စိုးရိမ်   ၂။ သာမာန်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတား နှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အလားအလာများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• **စိုက်ပျိုးရေး** • မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု • သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်မှု • လယ်ယာသုံးပစ္စည်းများ ပိုင်ဆိုင်မှု • သွင်းအားစုဈေးကွက် • ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက် • ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု • ဈေးငွေရရှိမှု	ရေရှိသည့်နေရာအမျိုးအစားဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ လယ်မြေဧကပေါင်း(၆၁၉)ဧကအား (၆၅)အိမ်ထောင်စုက ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ မိုးစပါးနှင့် ဆောင်းသီးနှံအဖြစ် ပဲတီစိမ်းအဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။ သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး ပဲဈေးကောင်းက တောင်သူများ ဝင်ငွေရရှိမှုမြင့်မားပြီး အမြတ်အစွန်း ပိုမိုရရှိကြသည်။ ဘုရားပျိုကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၆ စီး၊ လက်တွန်းထွန်စက် ၃၅ စီးရေစုပ်စက် အလုံး ၄၀ နှင့် ရိတ်သိမ်းစက် ၁ လုံး ပိုင်ဆိုင်ကြကြောင်း သိရှိရသည်။ ၎င်းလယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာများရှိခြင်းသည်လည်း လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန် အလို့ငှာ များစွာ အထောက်အကူပြုနေပေသည်။ စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုနှင့်ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးပိုးသတ်ဆေးများအား ဆောင်းသီးနှံတွင် လွန်စွာသုံးစွဲကြကြောင်းသိရှိရသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများအများအပြားရှိကြပြီး အပြိုင်အဆိုင်ရောင်းချကြခြင်းကြောင့် တောင်သူများ ကြိုက်နှစ်သက်ရာရွေးချယ်ဝယ်ယူနိုင်ကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဆေးကုမ္ပဏီများထံမှ ရရှိသော်လည်း အပြည့် အဝ ရရှိရန်ခက်ခဲသည်။ ၎င်းတို့၏ကုန်ပစ္စည်းပေါ်တွင်သာ အားပြုရောင်းချကြပြီး အကျိုးအမြတ်ကိုအဓိက ထားသည်။ သီးနှံ စီမံခန့်ခွဲထုတ်လုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြီးပြည့်စုံသော နည်းပညာများပေးရန် အားနည်းသည်။ ပွဲစားများမှတဆင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင်ခရမ်းမြို့သို့ တက်ရောက်ရောင်းချခြင်း။ ပဲပွဲရုံ၊ စပါးပွဲရုံများ ခရမ်းမြို့တွင်ရှိ၍ ကုန်သွယ်မှုအားကောင်းသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းကြသည်။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်နှင့် သမအဖွဲ့မှ ရရှိနိုင်သော်လည်းကန့်သတ်မှုရှိသည်။ တစ်ဧကလျှင် တစ် သိန်းချေးပေးပြီး အများဆုံးမှာ ၁၀ ဧက အထိသာ ထုတ်ချေးပေးသည်။

အလားအလာများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• **မွေးမြူရေး** • ရေရရှိမှု • ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးနှင့်စီးပွားဖြစ်မွေးမြူနိုင်ရန်အလို့ငှာအလွယ်တကူရေရရှိနိုင်ကြသည်။အဓိကအားဖြင့်မိုးရေနှင့်ကန်ရေများကိုအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ထုတ်လုပ်ရောင်းချမှုနှင့်ပတ်သက်၍အနီးအနားရှိရွာများနှင့်ခရမ်းမြို့များသို့တိုက်ရိုက်ရောင်းချနိုင်သည်။
• **ပညာရေး** • ကျောင်းတတ်နှုန်း	ပညာရေးနှင့်ပတ်သတ်ပြီး လုံးဝကျောင်းမနေသူဦးရေသည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ (၃.၈၈%) သာရှိသည်ကိုတွေ့ရသဖြင့် ပညာရေးကို အလေးထားသည်ဟု ကောက်ချက်ဆွဲလို့ရသည်။ ဘုရားပျံကျေးရွာအုပ်စုတွင် ဘုရားပျံကျေးရွာရှိ အထက်တန်းကျောင်းတစ်ခုကိုသာ အားကိုးနေရပြီး ကျောင်းသားဦး ရေ(၁၀၀၀)ကျော်အတွက် စာသင်ဆောင်မလုံလောက်သည့် ပြဿနာကြုံတွေ့နေရသည်။ အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းပြီးဆုံး အောင်မတတ်ဘဲ မိသားစုဝမ်းစာအခက်အခဲကြောင့် ကျောင်းထွက် ရသူအသင့်အတင့်ရှိသည်။ ကျောင်းအားကစားကွင်းပြုလုပ်ရန် မြေနေရာအခက်အခဲ ရှိနေသည်။
• **လမ်းတံတားတည်ရှိမှု** • ကျေးရွာတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှု • သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များလက်လှမ်းမှီမှု	ယာဉ်အမျိုးမျိုး (ကား၊ဆိုင်ကယ်၊သုံးဘီး)များဖြင့် အချိန်မရွေးသွားလာနိုင်ကြသည်။ ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှုအတွက် လွန်စွာကောင်းမွန်ပြီး အခက်အခဲလုံးဝမရှိပေ။ မည်သည့်စီးပွားရေး မဆိုလုပ်ကိုင်မည်ဆိုပါက လမ်းတံတားတည်ရှိမှုမှာ အားသာသောအနေအထားတွင်တည်ရှိပေသည်။

ဇယား(၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• **စိုက်ပျိုးရေး** • ၁ဂဧကအထက်ချေးငွေအကန့်အသတ်ရှိနေခြင်း • ဓာတ်မြေဩဇာသုံးစွဲမှုများလွန်းခြင်း။ • ရေလွှမ်းခြင်း	စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်၍အဟန့်အတားများစွာမတွေ့ရှိပေ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ၁ဂဧကအထိသာ ချေးငွေထုတ်ချေးပေးသောကြောင့် ဧကများသောသူများအတွက် ချေးငွေအကန့်အသတ်ရှိနေပေသည်။ ၎င်းအပြင် လယ်မြေတိုးချဲ့ရန်မရှိခြင်း၊ မြေကြီးဖွံ့စည်းပုံများ ယိုယွင်းပျက်စီးလာခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာသုံးစွဲမှုများ ပြားလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ မိုးရေကိုအဓိက မှီနေရသော်လည်း မိုးများလွန်းလျှင် ရေထွက်စရာနေရာမရှိသောကြောင့် လယ်မြေ ရေလွှမ်းသည့်ဒဏ်ကို ခံနေရတတ်သည်။
• **မွေးမြူရေး** • ချေးငွေရရှိမှုခက်ခဲခြင်း • ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားခြင်း	မွေးမြူရေးအတွက် လုံလောက်သောချေးငွေများ ရရှိရန်အခက်အခဲရှိပါသည်။ အစိုးရဌာနှင့် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများမှ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ချေးငွေများမရရှိကြပေ။ ရောဂါဖြစ်ပွားခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အနည်းငယ်သာကျရောက်လေ့ရှိပြီး အလွန်အမင်းကျရောက်မှု မရှိကြပေ။
• **လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု** ❖ အိမ်တိုင်းလျှပ်စစ်မီးမရရှိခြင်း။	တစ်ရွာလုံး လျှပ်စစ်မီးရရှိလာနိုင်ရန်အတွက် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နေဆဲဖြစ်သည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းက ကျေးရွာကိုဖြတ်သွားသဖြင့် အလွယ်တကူသွယ်ယူနိုင်ပြီး သွယ်ယူပြီးသော အိမ်ထောင်စုများလည်း ရှိနေသည်။ လျှပ်စစ်မီးသွယ်ယူရန်အနည်းဆုံး ကျပ် (၄)သိန်း ကုန်ကျသဖြင့် တစ်ရွာလုံးမသွယ်ယူနိုင်သေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ရွာအစည်းအဝေးက ထုတ်ဖော်သွားသည်။

ဇယား (၄၅) ဘုရားပျိုကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံကိန်း
၁။	**စိုက်ပျိုးရေး**					
	❖ သီးနှံများပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း။	❖ ရေနုတ်မြောင်း မကောင်းတော့ခြင်း ❖ ဆားငံရည်ဝင်ရောက်ခြင်း။ ❖ လယ်ယာမြေများပျက်စီးခြင်း(မိုးများရေလျှံ)	❖ ခရမ်းရေကျော် ချောင်း (ချောင်းမ)ကိုပြန်လည်တူးဖော်နိုင်ခြင်း ❖ သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း။	❖ ရေထွက်ပေါက်တစ်ခုပဲရှိပြီး၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းနေခြင်း	❖ လယ်မြေများရေငန်ဝင်ရောက်ခြင်းမှ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းခြင်း။	❖ ခရမ်းရေကျော်ချောင်းအားပြန်လည်တူးဖော်ခြင်းနှင့်ရေကာတာများတည်ဆောက်ခြင်း။
	❖ စပါးသီးနှံများ လေလွင့်ဆုံးရှုံးမှုများခြင်း။	❖ လုပ်သားရှားပါးလာ ခြင်း။ ❖ ခြွေလှေ့စက်များလက်လှမ်းမမှီခြင်း။	❖ စိုက်ပျိုးရေးသုံးစက်ယန္တရားပိုမိုအသုံးပြုလာနိုင်ခြင်း ❖ နီးစပ်ရာရွာများမှ ခြွေလှေ့စက်များ ငှားရမ်းအသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊	❖ ခြွေလှေ့စက်များဝယ်ယူရန်အတွက် ငွေကြေးအရင်းအနှီးမရှိခြင်း။	❖ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာနည်းပညာအကူအညီများပံ့ပိုးပေးရေး	❖ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းပညာများပေးရေး။ ❖ ရိတ်သိမ်းချိန်တွင် ရိတ်သိမ်းခြွေလှည့်စက်များဖြင့်အသုံးပြုရေး။
၂။	**မွေးမြူရေး**					
	ငါးမွေးမြူရန်နှင့်ငါးကန်တည်ဆောက်ရန် အရင်းအနှီး လက်လှမ်းမမီခြင်း	❖ မွေးမြူရေးအတွက်ချေးငွေနည်းပါးခြင်း၊	❖ မြေနေရာရှိခြင်း၊ ❖ ရေရရှိနိုင်မှုအပြည့်အဝရှိနေခြင်း	❖ ငွေကြေးအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ခြင်း	❖ စီးပွားဖြစ်ငါးမွေးမြူရေးများလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်ဆောင်ရွက်ရေး	❖ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံကိန်း
		❖ ငါးမွေးမြူရေးနည်းပညာ အားနည်းခြင်း ❖ စွန့်ဦးလုပ်ကိုင်ဖို့ ကြောက်ရွံ့ခြင်း	❖ လမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေးကောင်းမွန်ပြီး လျှပ်စစ်မီးရရှိခြင်း			❖ ငါးမျိုးစေ့များ ရရှိ ရန် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးရေး။ ❖ စီးပွားဖြစ်ငါးမွေး မြူရေးသင်တန်း များပို့ချရေး။
၃။	**<u>စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သောလုပ်ငန်းများ</u>**					
	❖ ကျပန်းအလုပ်သမား များအတွက်အလုပ် အကိုင် ရှားပါးခြင်း	❖ စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံမရှိခြင်း ❖ အလုပ်နှင့်အလုပ်လုပ်ကိုင် နိုင်သူအချိုးမမျှခြင်း။ (ကျပန်းအလုပ်သမား ဦးရေများပြီးအလုပ်အကိုင် နည်းပါးခြင်း)	❖ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ သည်ဒေသရှိလုပ်သား အင်အားကိုအခြေခံပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ် နိုင်ခြင်း ❖ လမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေးကောင်းမွန်ခြင်း ❖ ရန်ကုန်မြို့နှင့်နီးစပ် ခြင်း။	❖ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်သူမရှိ ခြင်း။ ❖ ကျပန်းလုပ်သား များအတွက် အလုပ်အကိုင် မပေးနိုင်ခြင်း။	❖ အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းကောင်းများ ရရှိလာနိုင်စေရန် ဖန်တီးပေးခြင်း	❖ အသေးစားအထည် ချုပ်စက်ရုံနှင့် လက်မှုလုပ်ငန်းများ တည်ထောင်ရေး။
၄။	**<u>ကျန်းမာရေး</u>**					
	❖ ဆေးရုံမရှိခြင်း၊ ❖ ဆရာ၊ဆရာမ၊မလုံ လောက်ခြင်း	❖ ခရမ်းမြို့နှင့်(၅)မိုင် သာဝေးကွာနေခြင်း	❖ အနီးနားရွာ(၁၅) ခန့် ကဘုရားပျို့ကျေးရွာကို ဖြတ်ပြီးမှသာလျှင်မိုင်	❖ ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာနသာရှိနေခြင်း	❖ ကျန်းမာရေးဝန် ဆောင်မှုများရရှိနိုင် စေရန်ဆောင်ရွက်ရေး	• အဆင့်မီကျန်းမာ ရေးကုသမှုရရှိရန် တိုက်နယ်ဆေးရုံ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံကိန်း
		❖ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနသာရှိနေခြင်း	(၂၀) နီးပါးဝေးသော ခရမ်းမြို့ကိုရောက်နိုင်ကြခြင်း ❖ သွားလာရလွယ်ကူသော၊ အချက်အခြာကျသောနေရာတွင် ကျေးရွာတည်ရှိခြင်း	❖ မကြာခဏ ရောဂါဖြစ်ပွားတတ်ခြင်း။		ဆောက်လုပ်ပေးရေး၊
၅။	**<u>ပညာရေး</u>**					
	❖ ကျောင်းဆောင်နှင့် ပရိဘောဂမလုံလောက်ခြင်း။	❖ ကျောင်းဆောင်သစ်ထပ်မံမတိုးချဲ့နိုင်ခြင်း။	❖ ကျောင်းဆောင် အသစ်တည်ဆောက်ရန်အတွက်မြေနေရာရှိခြင်း၊ ❖ လိုအပ်သည့်ပစ္စည်းများ သယ်ယူရန် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်နေခြင်း။ ❖ လုပ်သားအင်အား ငှားရမ်းနိုင်ခြင်း	❖ ကျောင်းသားဦးရေများပြားလာခြင်း။	❖ အေးချမ်းလုံခြုံစွာ ပညာသင်ကြားနိုင်သော ပညာရပ်ဝန်းတစ်ခု ဖန်တီးနိုင်ရေး	❖ ကျောင်းဆောင်အသစ်တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ရေး။ ❖ စာရေးကိရိယာနှင့် ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ ပြည့်ဝစွာ ရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရေး။
၆။	**<u>လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး</u>**					
	❖ ရွာချင်းဆက်လမ်းမကောင်းခြင်း	❖ လမ်းထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းခြင်း။ ❖ ကားကြီးများဝင်ထွက်၍ လမ်းအနည်းငယ်ပျက်စီးခြင်း	❖ လူထုအင်အားလုပ်အားပေးလုပ်ကိုင်ရန်အဆင်သင့်ဖြစ်နေခြင်း။	❖ ငွေအင်အားမတတ်နိုင်တော့ခြင်း။	• ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများအဆင့်မြှင့်ပြုပြင် ဖောက်လုပ်ခြင်း။	❖ ရေပြွန်တပ်ဆင်ခြင်း ❖ ကွန်ကရစ်လမ်းခင်းခြင်း၊ (ကျေးရွာအတွင်း၌)

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံကိန်း
			❖ ရွာတွင်းလမ်းသုံးပုံကျော် နှင့်ရွာချင်းဆက်လမ်းတစ်ချို့အားကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့်ကွန်ကရစ်လမ်းခင်းပြီးခြင်း။			၂ ပေလမ်းကြောင်းနှစ်ခု
၇။	**<u>လျှပ်စစ်မီး</u>**					
	❖ အိမ်ထောင်စု (၂၇၀)မှ လျှပ်စစ်မီးမသွယ်ယူနိုင်သေးခြင်း	❖ ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း	❖ ပင်မလိုင်းဓာတ်အားလိုင်းသွယ်ယူရန် အဆင်သင့်ရှိနေခြင်း။	❖ ငွေကြေးအရင်းအနှီးစိုက်မထည့်နိုင်ခြင်း။ ❖ မီတာဘောက်များတပ်ဆင်ခြင်းမပြုလုပ်နိုင်ခြင်း	ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးလင်းစေရေး။	❖ အရစ်ကျစနစ်ဖြင့် လျှပ်စစ်မီးအိမ်တိုင်းရရှိရန်ဆောင်ရွက်ပေးရေး ❖ ရံပုံငွေစုဆောင်းအလှူခံခြင်းဖြင့် မီတာ ဘောက်များ အိမ်တိုင်းတပ်ဆင်ရန်ဆောင်ရွက်ရေး
၈။	**<u>လူငယ်နှင့်ယဉ်ကျေးမှု</u>**					
	လူငယ်များအတွက် ဘဝအာမခံချက်ရှိသော လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်း။	❖ စက်ရုံအလုပ်ရုံမရှိခြင်း ❖ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာပညာရပ်များ လက်လှမ်းမမှီ ခြင်း။	❖ ရန်ကုန်မြို့သို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရန် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ခြင်း။	❖ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပညာရပ်များ၊ လုပ်ငန်းများ လက်လှမ်းမမှီခြင်း	❖ အိမ်တွင်း လက်မှု၊ စက်မှု လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်စေရန် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်ရေး။	❖ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အတတ်ပညာ သင်တန်းများတက်ရောက် သင်ယူစေခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံကိန်း
						❖ ဥပမာ။ ။ဖုန်းပြုပြင်၊ ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်၊ ကွန်ပြူတာသင်တန်း စသည်ဖြင့်
၉။	❖ **<u>စိုက်ပျိုးရေး</u>**					
	❖ သီးနှံများပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း။	❖ ရေနုတ်မြောင်း မကောင်းတော့ခြင်း ❖ ဆားငံရည်ဝင်ရောက်ခြင်း။ ❖ လယ်ယာမြေများပျက်စီးခြင်း(မိုးများရေလျှံ)	❖ ခရမ်းရေကျော် ချောင်း (ချောင်းမ)ကိုပြန်လည်တူးဖော်နိုင်ခြင်း ❖ သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း။	❖ ရေထွက်ပေါက်တစ်ခုပဲရှိပြီး အလွန်ကျဉ်းမြောင်းနေခြင်း	❖ လယ်မြေများရေငန်ဝင်ရောက်ခြင်းမှ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းခြင်း။	❖ ခရမ်းရေကျော်ချောင်းအား ပြန်လည်တူးဖော်ခြင်း နှင့်ရေကာတာများတည်ဆောက်ခြင်း။
	❖ စပါးသီးနှံများ လေလွင့်ဆုံးရှုံးမှုများခြင်း။	❖ လုပ်သားရှားပါးလာခြင်း။ ❖ ခြွေလှေ့စက်များ လက်လှမ်းမမှီခြင်း။	❖ စိုက်ပျိုးရေးသုံးစက်ယန္တရားပိုမိုအသုံးပြုလာနိုင်ခြင်း နီးစပ်ရာရွာများမှ ခြွေလှေ့စက်များငှားရမ်းအသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊	❖ ခြွေလှေ့စက်များ ဝယ်ယူရန်အတွက်ငွေကြေး အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။	❖ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာနည်းပညာအကူအညီများပံ့ပိုးပေးရေး	❖ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းပညာများပေးရေး။ ❖ ရိတ်သိမ်းချိန်တွင် ရိတ်သိမ်းခြွေလှည့်စက်များဖြင့်အသုံးပြုရေး။

ရည်ညွှန်းချက်များ

၁။ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း လမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊ မေ၊

၂။ ခရမ်းမြို့နယ်၊ ဘုရားပျို့ကျေးရွာတွင် ၂၀၁၅ ဩဂုတ်တွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာ အခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှ မှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်

အပိုင်း (ခ) စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်

စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာ (သို့) စီမံကိန်းအကြောင်းအရာ (Project profile)

<table>
<tr><td colspan="2">ကျေးရွာ -
ကျေးရွာအုပ်စု -
မြို့နယ် -
တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ် -</td></tr>
<tr><td colspan="2">စီမံကိန်းအမည် -</td></tr>
<tr><td colspan="2">စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် (သို့) လက်ရှိအခြေအနေ</td></tr>
<tr><td colspan="2">စီမံကိန်းရည်ရွယ်ချက်(လက်ရှိအခြေအနေအား ပိုကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ဆန္ဒဖော်ပြရန်)</td></tr>
<tr><td colspan="2">မျှော်မှန်းအကျိုးရလဒ် (လက်ငင်းရည်ရွယ်ချက် ရောက်ရှိပြီးနောက် ထပ်ဆင့်ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူး များ)</td></tr>
<tr><td colspan="2">စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်ဖော်ပြခြင်း (ဘာလုပ်မည်၊ ဘယ်လောက် ပမာဏလုပ်ရမည်)</td></tr>
<tr><td colspan="2">စီမံကိန်း ကုန်ကျစရိတ်ထည့်ဝင်မှု</td></tr>
<tr><td>ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (ကျပ်)</td><td>ထည့်ဝင်မည့် အစီအစဉ်</td></tr>
<tr><td>• ……………………(ငွေသား)
• ……………………..(ငွေသား)
• ………………………(ပစ္စည်း/လုပ်အား)
•</td><td>• ကျေးလက်ဦးစီး
• ကျေးရွာ
• ကျေးရွာ
•</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th rowspan="2">အကျိုးခံစားသူဦးရေ</th><th colspan="3">လူဦးရေ</th><th colspan="5">ဆင်းရဲချမ်းသာမှု အဆင့်အတန်း (အိမ်ခြေ)</th></tr>
<tr><th>ကျား</th><th>မ</th><th>ပေါင်း</th><th>၁</th><th>၂</th><th>၃</th><th>၄</th><th>ပေါင်း</th></tr>
<tr><td>ကျေးရွာအဆင့်</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>အကျိုးခံစားမည့် ဦးရေ</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="9">မှတ်ချက်။ ချောင်လည်အဆင့် –၁၊ အလယ်အလတ်အဆင့် – ၂၊ ဆင်းရဲ – ၃၊ အလွန်ဆင်းရဲ – ၄</td></tr>
</table>

စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

(၁) တာဝန်ယူအကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း(များ)၊ အကောင်ထည်ဖော်မည့်စနစ် (ကော်မတီကိုယ်တိုင်၊ ကန်ထရိုက်ငှား)
(၂) စီမံကိန်းစတင်မည့် အချိန် ခန့်မှန်း
(၃) စီမံကိန်းပြီးစီးမည့်အချိန်
(၄) ကျေးရွာထည့်ဝင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်
(၅) လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ